VANTAA
Jönsas
arkeologinen kaivaus
kivikautisella asuinpaikalla
Myyrmäki Paalukylänpuisto
2021

Juuso Koskinen

MIKROLIITTI Oy
PIENI TEHOKAS TERÄVÄ
ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET
TAIDOLLA VUODESTA 1988

Tilaaja: Vantaan kaupunki

Sisältö

Perustiedot 2
Yleiskartat 4
Kaivauksen syy ja tutkimusalue 8
Tutkimushistoria 14
Alueen vesistöhistoria 16
Kaivausmenetelmät 19
Löydöt ja näytteet 22
Lähteet 25
Kaivaustasot ja yksiköt 27
Löytökartat 54
Liite 1 – Kaivauskartat

Kansikuva: Tutkimusalueen pohjoisosaa, aluetta 1, kaivetaan. Kuvattu luoteeseen tutkimusalueen itäreunalta.

Perustiedot

Tutk.lupa: MV/197/05.04.01.02/2021

Alue: Vantaan Myyrmäki, rakennettavan korttelin 15422 eteläosa, muinaisjäännöksellä Myyrmäki Paalukylänpuisto (mj. rek. 1000039484)

Tarkoitus: Tutkia rakennettavaksi tulleessa korttelissa ollutta kiinteää muinaisjäännöstä riittävästi, jotta maankäyttö paikalla voitiin vapauttaa.

Maastotyö: 7.9.–7.10. 2021

Tilaaja: Vantaan kaupunki.

Tutkimukset: Jönsaksen asuinpaikka- ja kalmistoalueella kaivauksia vuosina 1962–1991. Aivan tutkimusalueen vieressä: Pajari koekaivaus 1975 ja Ruonavaara kaivaukset 1987 sekä 1991. Tutkimusalueen kohdalla: Purhonen koekaivaus 1972 ja Seppä koekaivaus 2021.

Tekijät: *Tutkimusjohtaja:* Juuso Koskinen. *Apulaistutkijat:* Tomi Kuljukka ja Alexander Suvorov. *Tutkimusavustajat eli kaivajat:* Alexander Bakhia, Daniel Dekker, Ville Hemminki, Katja Hippeläinen, Aku Kaalikoski, Jesse Keskinen, Janna Laajaranta ja Enni Lappela. *Kaivinkoneen kuljettaja:* Jukka Sorsa, Tajucon Oy. *Raportti:* Juuso Koskinen, tasokartat Alexander Suvorov. *Löytöjen luettelointi:* Ville Hemminki, Jesse Keskinen, luetteloidut löydöt katsoneet myös Juuso Koskinen ja Janne Soisalo.

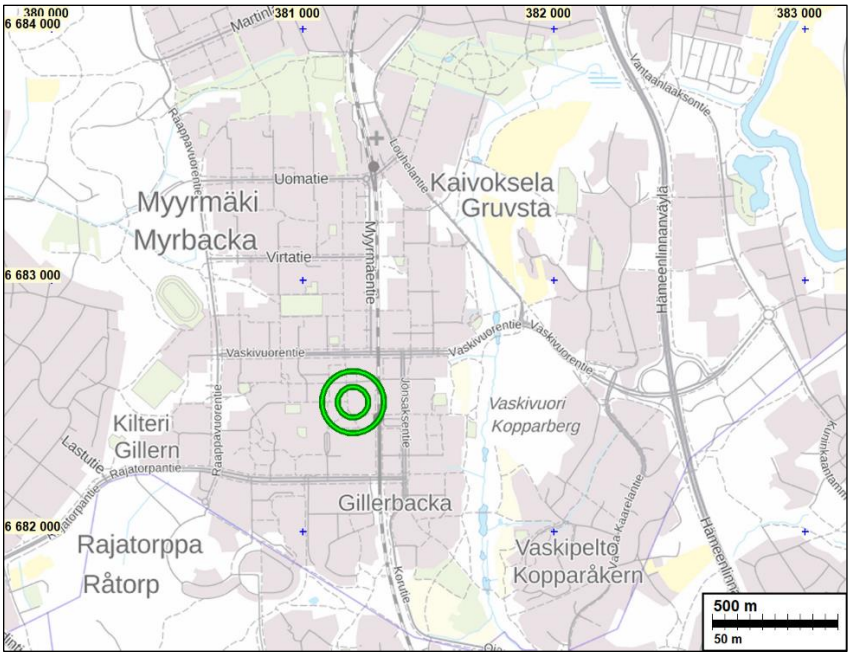
Löydöt: 2117 löytöä, joista 414 oli keramiikkaa (19,6 %, kpl-määrä), 9 palanutta luuta (0,4 %), kvartseja 1661 (78,4 %) ja muita kivilöytöjä 33 (1,5 %). KM43296, diarioitu 1.10.2021.

Tulos: Noin 400 m² laajuiselta tutkimusalueelta tuli esille noin 170 m² säilynyttä kivikautista asuinpaikkaa, joka esiintyi pääasiassa puhtaassa hiekkamaassa olevana, noin 5–30 cm paksuna, löytökerroksena. Loput alueesta olivat aiemmissa maankaivuissa sekoittuneita tai vaihdettuja maita. Asuinpaikan pohjoisosasta löytyi yksi selvä liesi (Y3), ja kolme muuta nokimaailmiötä, joista yksi oli yläosastaan kaaren muotoinen nokimaakuoppa (Y5), toinen mahdollinen lieden jäännös (Y4) ja kolmas mahdollinen paalunsija (Y1), joskin hyvin epämääräinen. Alueella (tasossa 2) oli

myös renkaanmuodossa ollutta, aavistuksen nokista, huuhtoutumiskerrosta, joka saattoi olla jäännös kodanpaikasta.

Tutkimusalueelta ei tullut esille hautoja, vaikka se sijaitsee Jönsaksen kalmistovyöhykkeen aivan reunalla. Eteläisemmältä alueelta 2 tuli esille pieneltä alalta 406 palaa nuorakeramiikkaa, jotka olivat todennäköisesti peräisin yhdestä astiasta. Palat olivat kuitenkin sen verran laajalle levinneitä, että ne vaikuttivat vahvasti asuinpaikkalöydöiltä eivätkä ehjästä haudasta peräisin olevilta. Niiden yhteydestä ei havaittu värjäytynyttä maata, rakenteita, antimiksi tulkittavia esinelöytöjä tai mitään muutakaan hautaukseen viittaavaa. Vaikuttaa siis, että kalmistoalue todella rajautuu tällä kohtaa viimeisten tutkittujen punamultahautojen kohdille (Ruonavaara 1987 ja 1991). On tietysti otettava huomioon, että suurin osa 2021 kaivauksen tutkimusalueesta todettiin sekoittuneiksi maiksi, joista ei voida varmuudella tietää, onko niiden kohdilla ollut hautauksia vai ei. Punamultaa tai muutakaan hautauksiin viittaavaa sekoittuneissa maissa ei näkynyt.

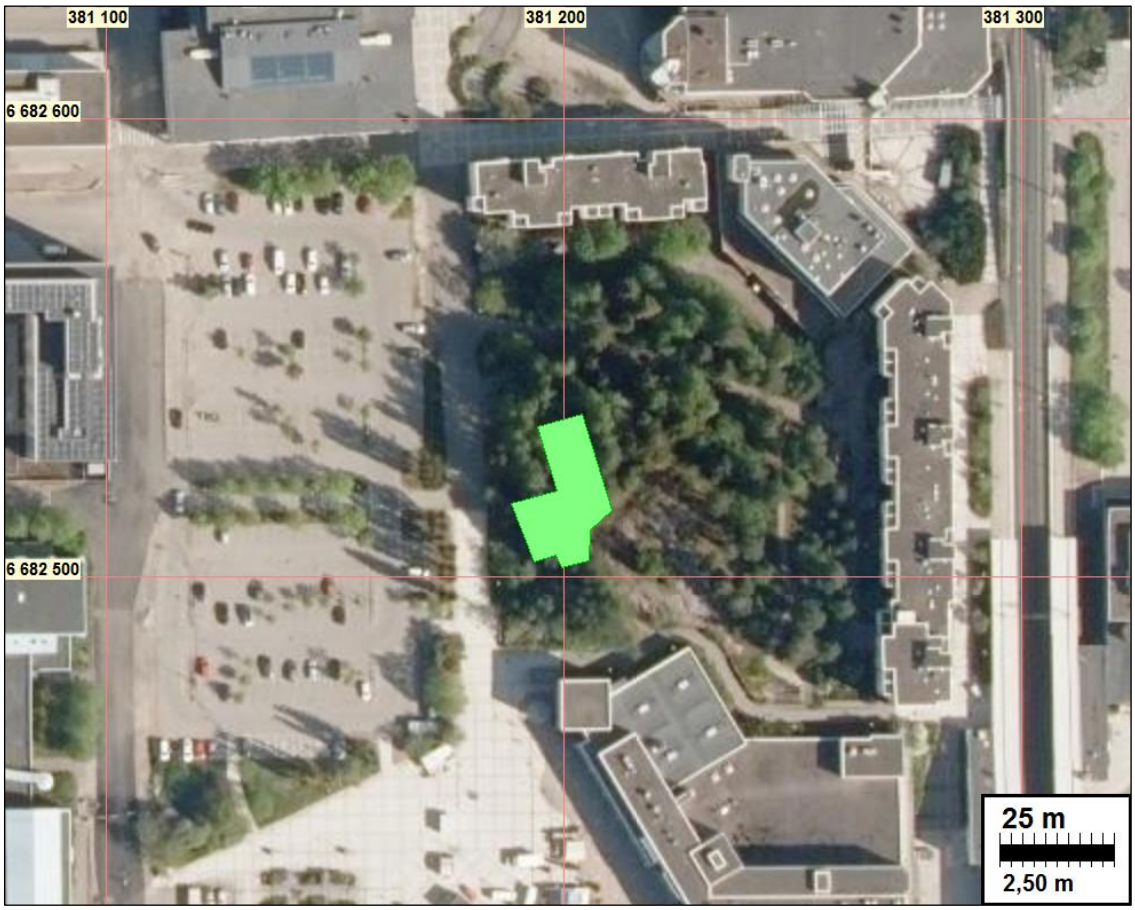
Löytöjen levinnän ja aiempien tutkimusten perusteella voidaan todeta, että tutkimusalueen pohjoisosan itäpuolella on kiinteää muinaisjäännöstä todennäköisesti vielä melko runsaasti jäljellä. Tutkimusalueen pohjois- länsi- ja eteläpuolella, aivan rajan ulkopuolelta, alkavat aiempien arkeologisten kaivausten alueet, eikä niillä ole todennäköisesti jäljellä kiinteää muinaisjäännöstä, kuin mahdollisesti kaivausalueiden väliin jääneillä ohuilla kaistaleilla.

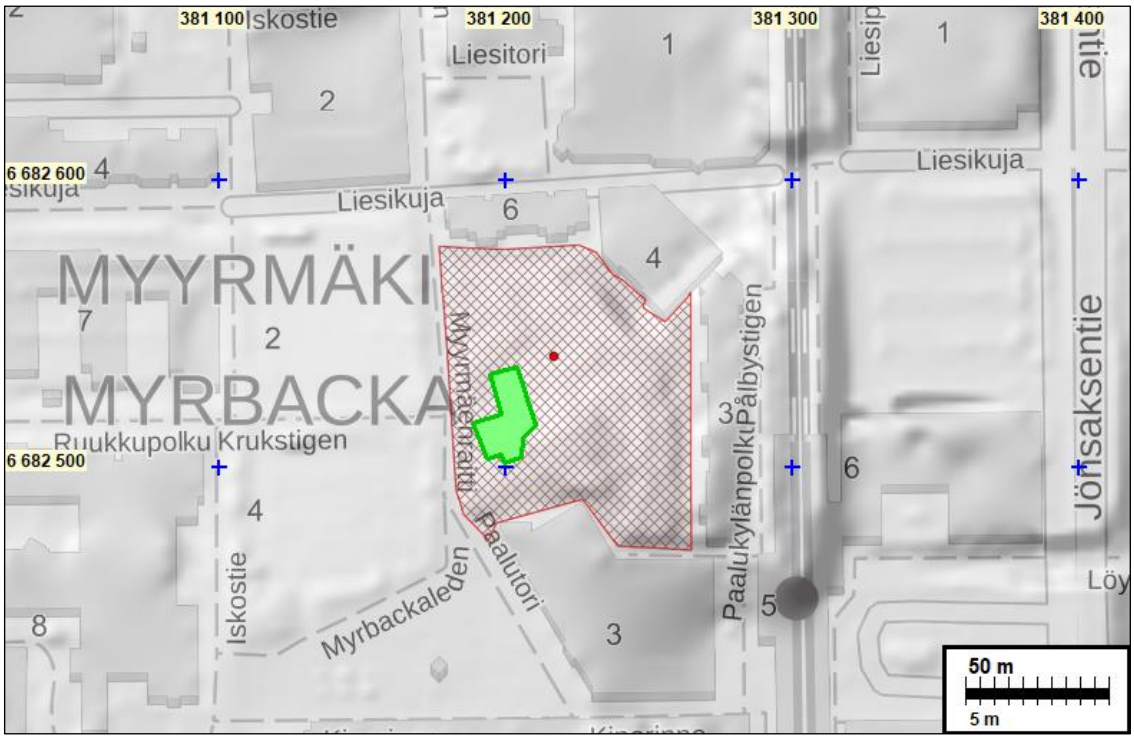
Tutkimusalueen sijainti.

Muita tietoja: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN ja N2000 järjestelmissä. Paikannukset tehtiin takymetrillä. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 8/2021, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 8/2021. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia, ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä. Kuvaajat: J. Koskinen ja T. Kuljukka.

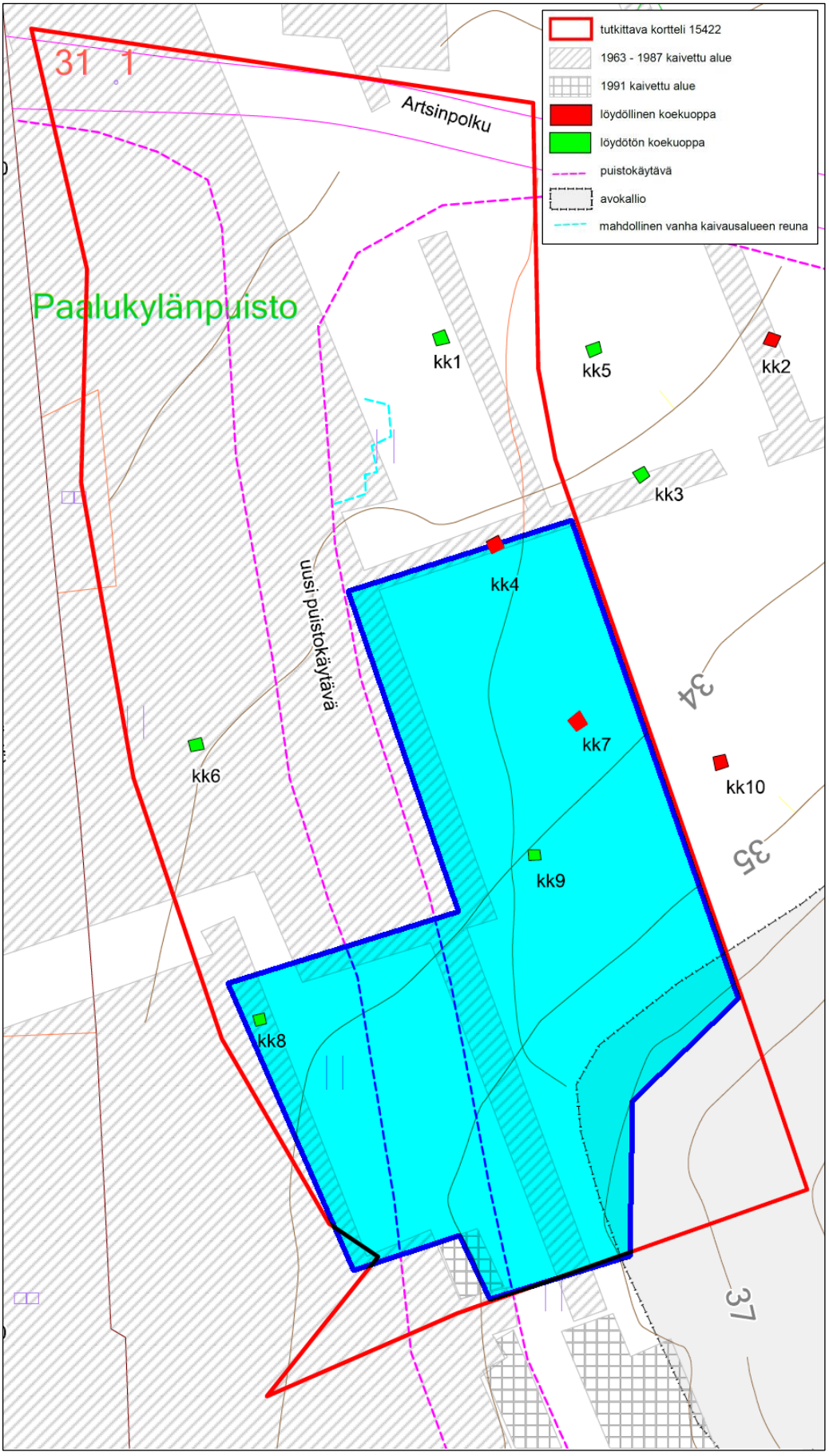
Yleiskartat

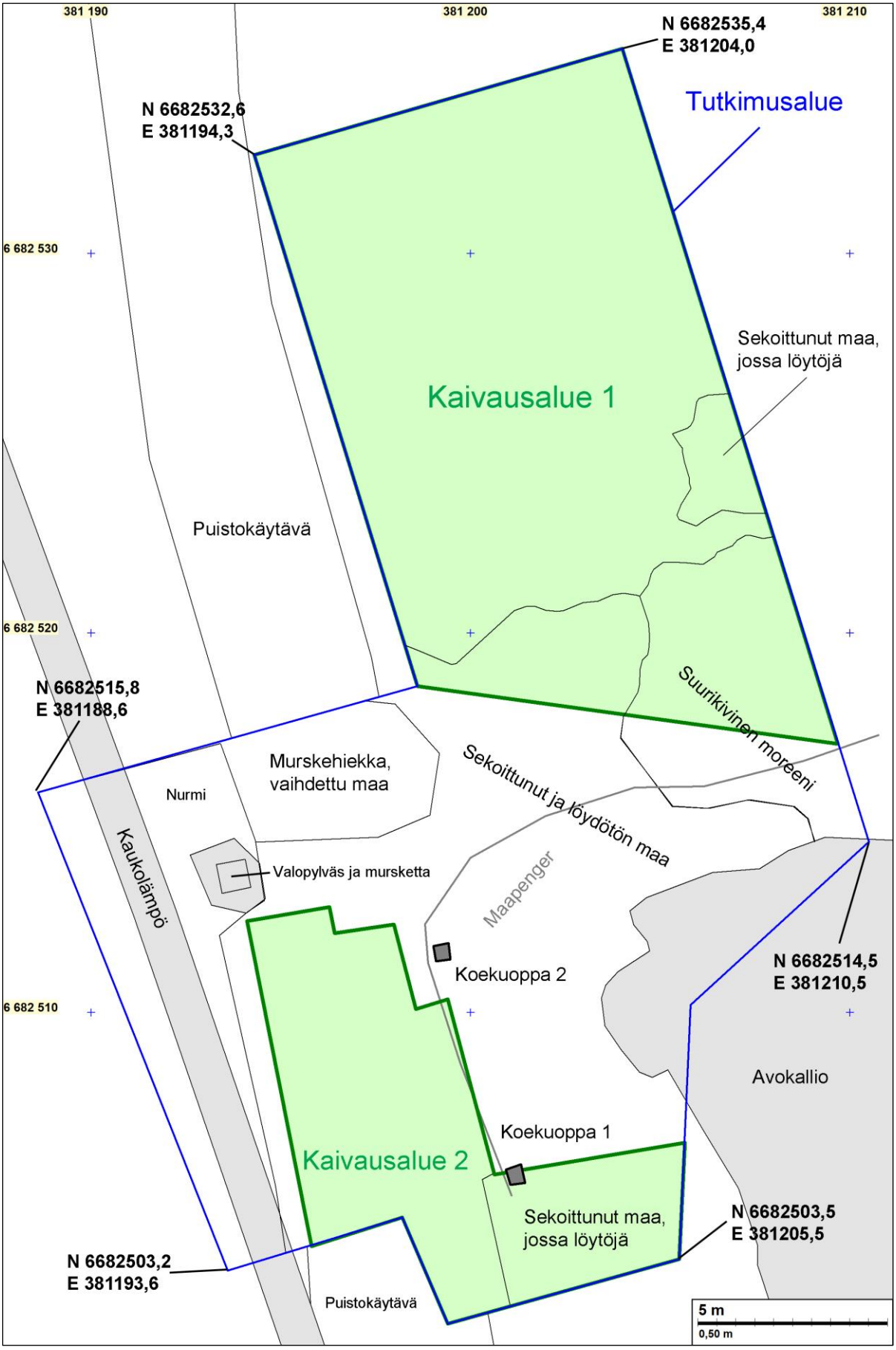
Kartta 1. Tutkimusalue ilmakuvassa vihreällä. Alueen länsipuolella oleva pysäköintialue ja kävelykatu olivat tutkimuksen aikana jo rakennustöiden alla.

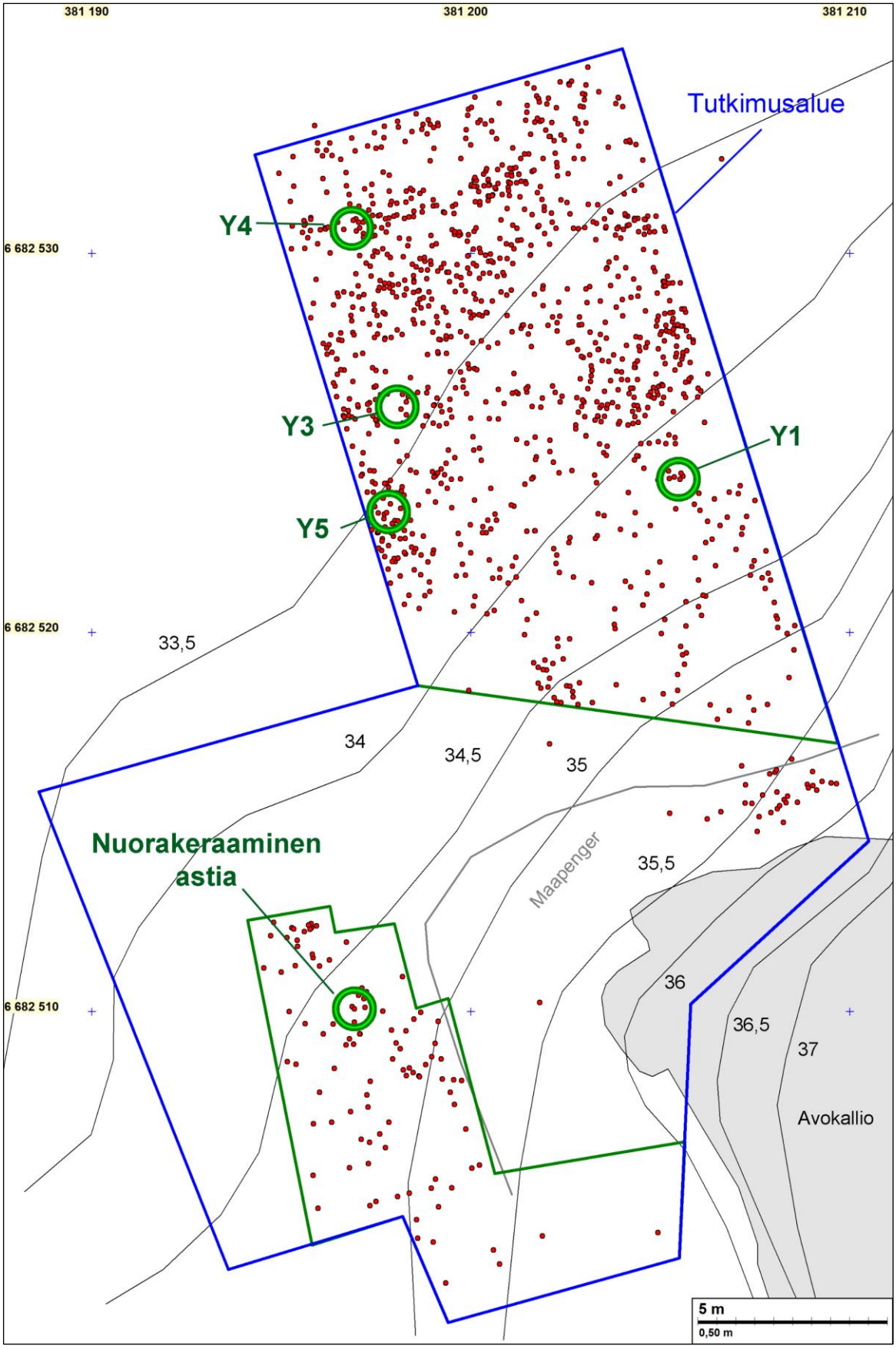
Kartta 2. Tutkimusalue vihreällä ja muinaisjäännösalue Myyrmäki Paalukylänpuisto (1000039484) punaisella.

Kartta 3. Tutkimusalue sinisellä, koekaivauksen (Seppä 2021) yleiskartan päälle piirrettynä.

Kartta 4. Tutkimusalueen muokatut maat ja kaivausalueet.

Kartta 5. Kaivausten kaikki löydöt punaisilla pisteillä. Yksiköt: Y1 epävarma paalunsija, Y3 liesi, Y4 mahdollinen liesi ja Y5 kaarenmuotoinen nokimaakuoppa. Korkeuskäyrät m mpy.

Kaivauksen syy ja tutkimusalue

Vantaan Myyrmäessä rakennetaan korttelia 15422, jonka alueelta on koetutkimuksessa löydetty kiinteää muinaisjäännöstä (Seppä 2021). Kohdalta on myös vuonna 1972 tullut esille noin 212 kivikautista löytöjä, alueen läpi kaivetusta koeojasta (Purhonen). Vantaan kaupunginmuseo antoi 10.5. 2021 rakennushankkeeseen liittyvän lausunnon (VKM/082/2021), jonka mukaan paikalla mahdollisesti säilyneet arkeologiset ilmiöt, kuten hautaukset ja liesikiveykset oli tutkittava arkeologisesti, ennen rakennustöiden aloittamista. Vantaan kaupunki tilasi tutkimuksen Mikroliitti Oy:ltä

Noin 400 m² laajuinen tutkimusalue sijaitsi Vantaan Myyrmäen Paalukylänpuistossa. Se oli korkeimmillaan kaakossa, jossa oli kaistale avokalliota, noin 37 m mpy. Avokalliota kiersi maapenger, jolta maanpinta laski melko jyrkästi länteen ja pohjoiseen. Mäki loiveni miltei tasaiseksi pohjoiseen kuljettaessa, noin tutkimusalueen puolivälissä. Alueen pohjoisin osa oli korkeudeltaan noin 33 m mpy.

Alueen ehjä kivennäismaa oli pääasiassa soransekaista hiekkaa. Koskematon pohjamaa oli suurimmaksi osakseen isorakeista soraa sisältävää hiekkaa, hietaa tai hietasavea. Avokallion juurella, pohjoispuolella, pohjamaa oli suurikivistä moreenia, joka alkoi heti pintahumuksen alta. Muualla pohjamaa alkoi noin 20–40 cm kivennäismaan pintaa syvemmältä.

Alueella oli paljon nykyaikaisissa maanrakennuksissa muokattuja maita. Tutkimusalueen läpi kulki noin pohjois–etelä–suunnassa murskeesta tehty väliaikainen puistokäytävä. Se oli kuitenkin rakennettu maaperään kajoamatta. Murskekerrosta ja ehjää maata erotti suodatinkangas. Avokalliota kiertävä penger oli kokonaan sekoittunutta maata. Penkereeseen kaivetuissa koekuopissa 1 ja 2 muokattu maa näkyi 40 cm syvyydelle asti, sen alta alkoi ehjä, mutta löydötön maa. Puistokäytävän länsipuolelle jäävä tutkimusalueen kaistale oli tasoitettua nurmimaata, jonka kohdalla kulki myös kaukolämpöputki. Alueen eteläreunan eteläpuolella olleessa männikössä puut olivat istutettuja, ja muutama istutuskuoppa oli kaivettu myös tutkimusalueen puolelle. Savisissa istutuskuopissa oli paikoin istutuksessa käytettyä kangasta näkyvissä. Muu osa alueesta, avokalliokaistaletta lukuun ottamatta, oli maaperältään ehjää metsäpuistoa, jolta puut oli kaadettu ja kuljetettu pois noin kaksi viikkoa ennen arkeologisen kaivauksen aloittamista.

Kuva 1. Tutkimusalue ennen kaivauksen aloitusta, etelärajalta luoteeseen kuvattuna.

Kuva 2. Tutkimusalueen eteläosa, eli alue 2, itään kuvattuna.

Kuva 3. Puistokäytävä alueen eteläosasta, eli alueelta 2, pohjoiseen kuvattuna.

Kuva 4. Tutkimusalue pohjoisrajalta kaakkoon kuvattuna.

Kuva 5. Tutkimusalue koillisnurkalta lounaaseen kuvattuna.

Kuva 6. Nurmikko alueella 2, puistokäytävän länsipuolella, tutkimusalueen länsireunassa. Kohdassa kulkee maalämpöputki. Kuvattu etelään.

Kuva 7. Sekoittuneen ja löydöttömän maan kohta kaivausalueiden välissä, kaakkoon kuvattuna.

Kuva 8. Alue 2 pohjaan kaivettuna. Kuvattu itään.

Kuva 9. Alue 2 pohjaan kaivettuna. Kuvattu lounaaseen.

Kuva 10. Alue 2 pohjaan kaivettuna. Kuvattu koilliseen.

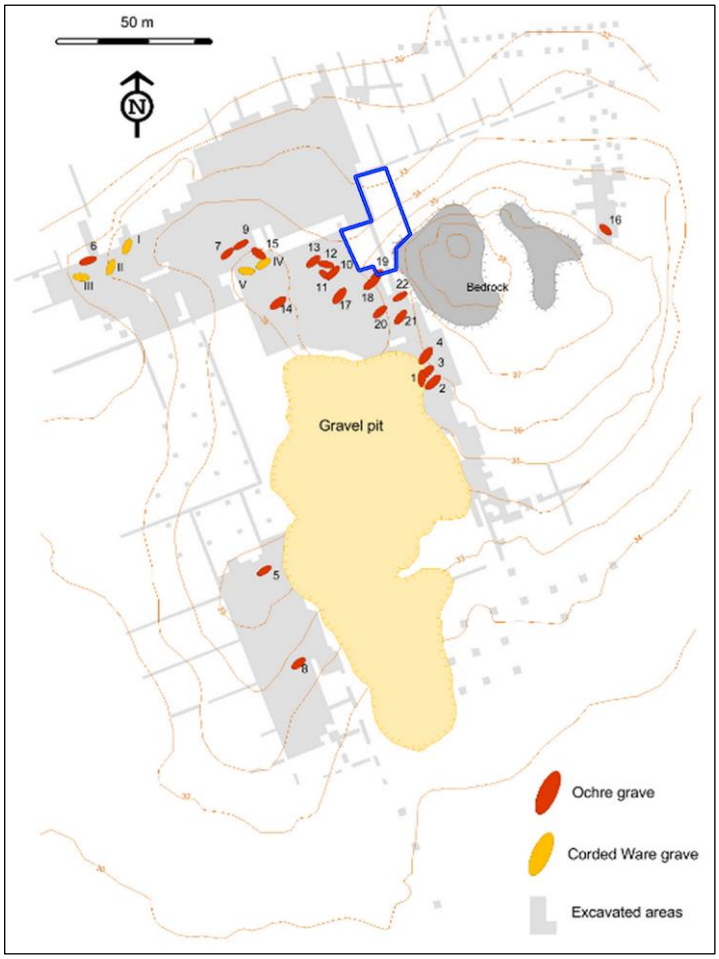

Kuva 11. Alue 1 pohjaan kaivettuna. Kuvattu kaakkoon.

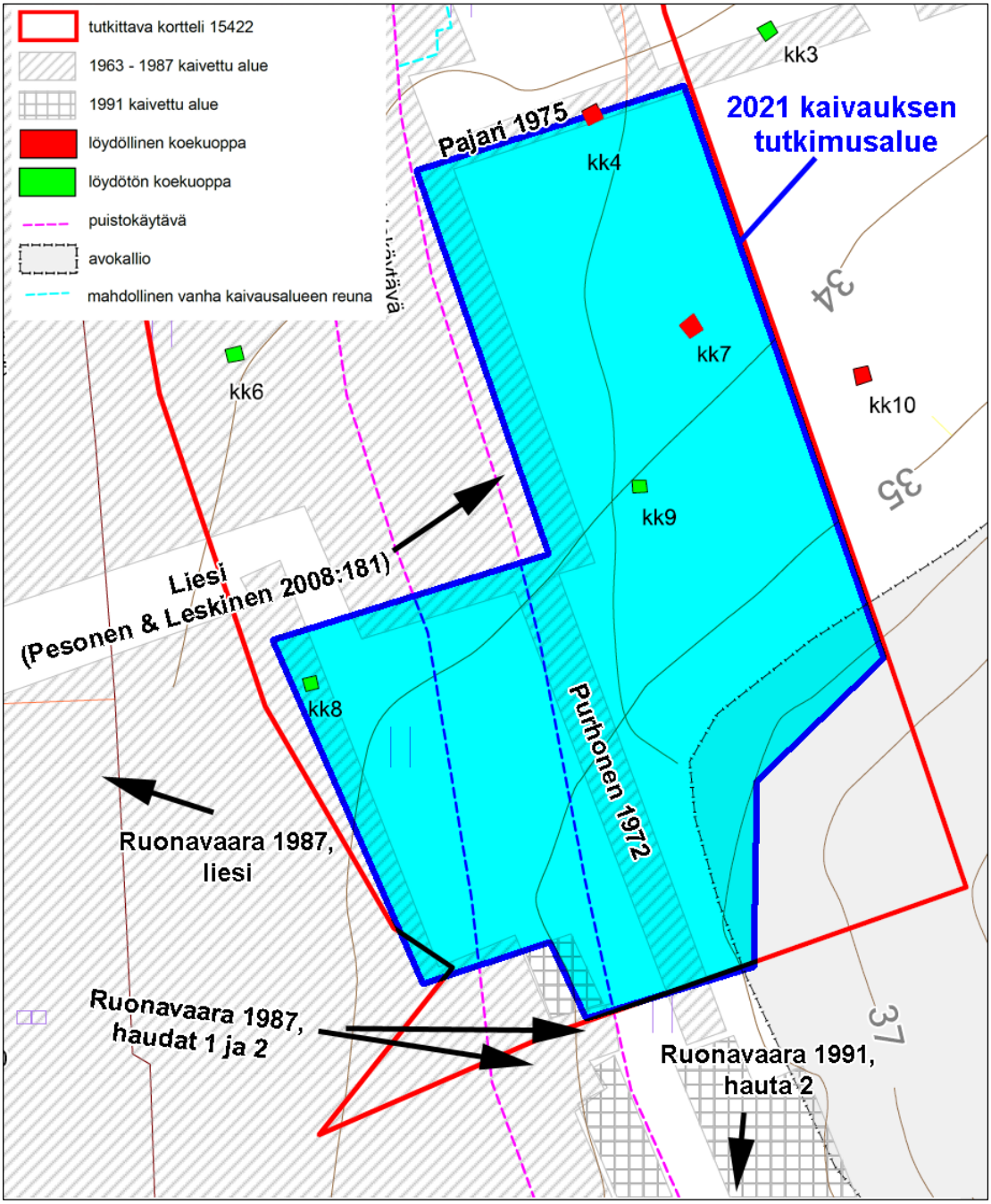

Kuva 12. Alue 1 pohjaan kaivettuna. Kuvattu lounaaseen.

Tutkimushistoria

Kartta 6. 2021 kaivauksen tutkimusalue kalmistoa kuvaavalla kartalla (Ahola 2019: 63)

Kartta 7. 2021 kaivauksen tutkimusalueen kohdilla tehdyt aikaisemmat tutkimukset ja niissä esiin tulleet rakenteet sekä haudat. Taustakarttana 2021 koekaivauksen yleiskartta (Seppä 2021: kartta 2)

Veikko Lehtosalo totesi Helsingin pitäjän Kaarelan kylässä sijaitsevan Jönsaksen talon hiekkakuopan reunalla hautauksiin viittaavia punamultajälkiä inventoinnissa 1960. Hiekkakuopan pohjoispuolisko, jolta havainnot saatiin, on nykyisen Paalutorin kohdilla. Alueella on tehty lukuisia kaivauksia ja koekaivauksia vuosina 1962–1991, joiden tuloksena tiedetään, että paikalla on ollut laaja kivikautinen asuinpaikka- ja kalmistoalue punamultahautoineen sekä nuorakeraamisine hautoineen. Kalmistoalue on sijainnut hiekkakuopan ja Paalutorin pohjoisreunamilla, noin luode-kaakko-suuntaisena, pitkänomaisena vyöhykkeenä. 2021 kaivausalue sijoittuu kalmistoalueen pohjoispuolelle, aivan sen reunalle.

Ensimmäinen tutkimusalueen kohdalla tehty tutkimus on vuodelta 1972, jolloin kaivettiin 49 m pitkä, 1 m leveä ja 20 cm syvä koeoja tutkimusalueen kohdan halki. Ojasta löytyi 202 kvartsi-iskosta, 8 kvartsiesinettä sekä 2 kvartsiitti-iskosta. Löytöjä tuli esille koko koeojan matkalta, aivan

eteläisimpiä ruutuja lukuun ottamatta. Koeojan ruudut ovat ilmeisesti olleet 1x1 tai 1x2 m laajuisia. (Purhonen 1972: 5-6, 13).

Tutkimusalueen pohjoisreunaa pitkin kulkeva itä-länsisuuntainen koeoja kaivettiin 1975. Noin 50 cm leveäksi ja noin 40 cm syväksi kaivetusta koeojasta saaduista havainnoista mainitaan raportissa lähinnä, että ojan länsipää oli ”ruskean kulttuurihiekan peitossa” ja että kulttuurikerros pieneni itään päin mennessä. (Pajari 1975: 9–10, 83)

On epäselvää, milloin alueen 1 länsipuolella oleva ala on kaivettu. Jönsaksen tutkimusraporttien digitoiduista versioista puuttuu usein karttoja. Pajarin 1975 kertomuksen yleiskartassa kohta on merkitty vielä kaivamattomaksi ja Arposen 1985 kertomuksen kartassa sivulla 15 kohta on merkitty kaivetuksi 1982 mennessä. Sepän 2021 koekaivauksen kertomuksessa arvellaan, että kohta olisi kaivettu 1980-luvulla. Alueen 1 lounaiskulman tuntumaan on tälle alalle merkitty ”pyöreä tai soikea liesi”, Vantaan esihistoria -teoksessa olevalla kartalla (Pesonen & Leskinen 2008: 181).

1987 tehtiin alueen 2 länsi- ja lounaispuolella Leena Ruonavaaran johtama kaivaus. Alueen 2 aivan lounaisnurkan tuntumasta tuli esille 2 punamultahautaa ja länsipuolelta, noin 7 m päästä, liesi.

Ruonavaaran johdolla kaivettiin myös alueen 2 kaakkois-/eteläpuolella ja lounaisnurkalla 1991. Lounaisnurkan tuntumassa havaittiin noki- likamaita, joiden Ruonavaara arvioi ainakin kaivausalueen pintakerroksissa olevan luonnollista alkuperää, mutta myös kulttuurimaata. Alueen 2 eteläreunalta etelään tutkittiin 1991 kaksi punamultahautaa. Lähempi niistä, todennäköisesti lapsen hauta (Hauta 2) alkoi noin neljä metriä alueen 2 eteläreunalta etelään. Kauempi hauta (Hauta 1) noin 6 m päästä, eli haudalta 2 noin 2 m etelään.

Marja Ahola on vuonna 2019 julkaistussa väitöskirjassaan arvioinut tutkimusalueen kaakkoiskulmalla olevalla kallionlaella saattaneen olla hautauksiin liittyvä kosmologinen merkitys.

Vuonna 2021 rakennettavan korttelin 15422 alue lähiympäristöineen tutkittiin Johanna Sepän johtamassa koekaivauksessa, jonka havaintojen perusteella 2021 kaivauksessa pois tutkittu alue rajattiin. Kaivauksen tutkimusalueen pohjoispuoliskolle ja itäreunaan kaivettiin koekaivauksessa yhteensä neljä koekuoppaa, joista kahdessa pohjoisosaan sijoittuneessa kuopassa oli löytöjä.

Vuoden 2021 koekaivausraportissa vanhat kaivauskartat on asemoitu nykykoordinaatistoon, minkä perusteella tässä läpikäytyjen kaivausalueiden- ja havaintojen sijainti suhteessa 2021 kaivausalueisiin on katsottu. Vanhojen kaivauskarttojen asemointiin ei tietysti voi metrilleen luottaa. Asemoinnin perusteella esimerkiksi kaivausalueen 1 itäreuna on vanhan arkeologisen kaivauksen aluetta, mutta siltä kohtaa löytyi ehjää löytökerrosta ja nokimaakuoppa Y5. Vuonna 1972 tutkimusalueen läpi kaivettua koeojaa ei myöskään erottunut kaivauksessa. Kartta-asemoinnin perusteella se on kulkenut kohdalla, jossa vuonna 2021 oli sekoittuneita maita.

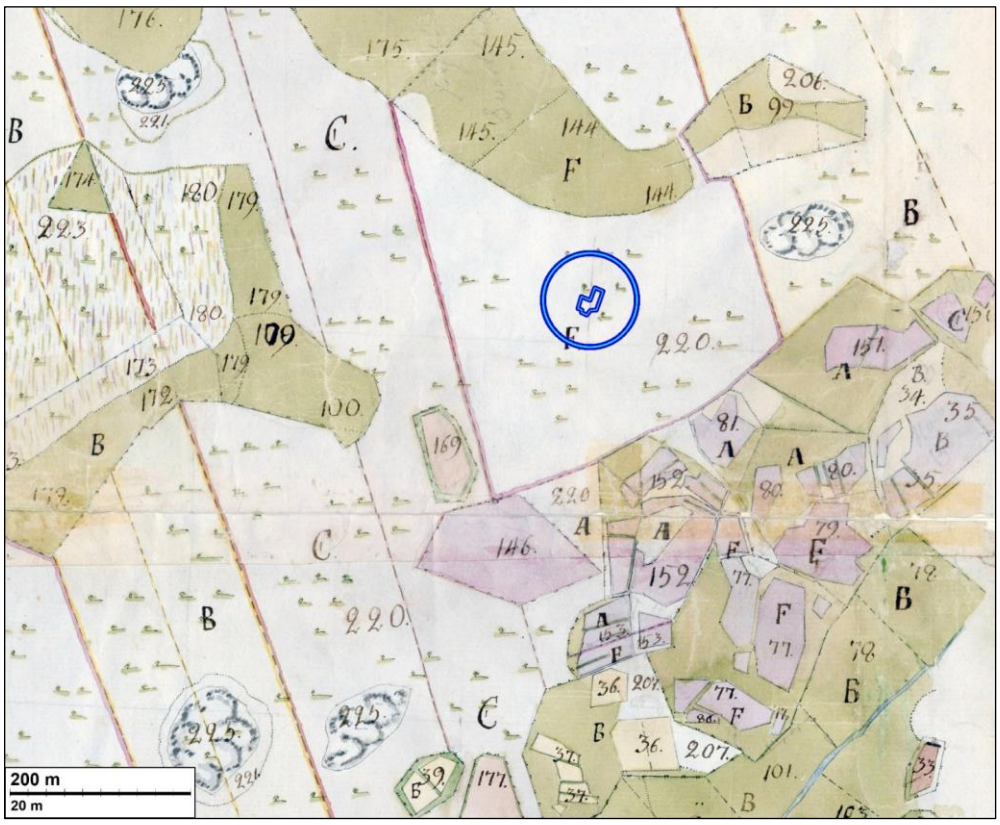
Alueen vesistöhistoria

Tutkittu alue sijoittuu korkeusvälille 32,8–36,7 m mpy (tason 1 pintavaaitukset). Muinaisen Itämeren ranta on ollut näillä korkeuksilla noin 7200–6200 eKr., eli keski- ja myöhäisvaiheen Mesoliittisellä kivikaudella. Aikahaarukan alkupää vastaa hidastuneen vedenlaskun ajan alkua. Tätä edeltävänä aikana vesi on laskenut erittäin nopeasti. Alueen 2 vieressä oleva kallionlaki kohoaa vielä muutaman metrin kaivausalueen korkeimman kohdan yläpuolelle, mutta sekin on siis ollut kokonaan vedenpeitossa vain hieman ennen muun alueen paljastumista, silloinkin etäisenä luotona, jolla ei todennäköisesti ole juurikaan oleskeltu, korkeintaan käyty ravinnonhankinnassa.

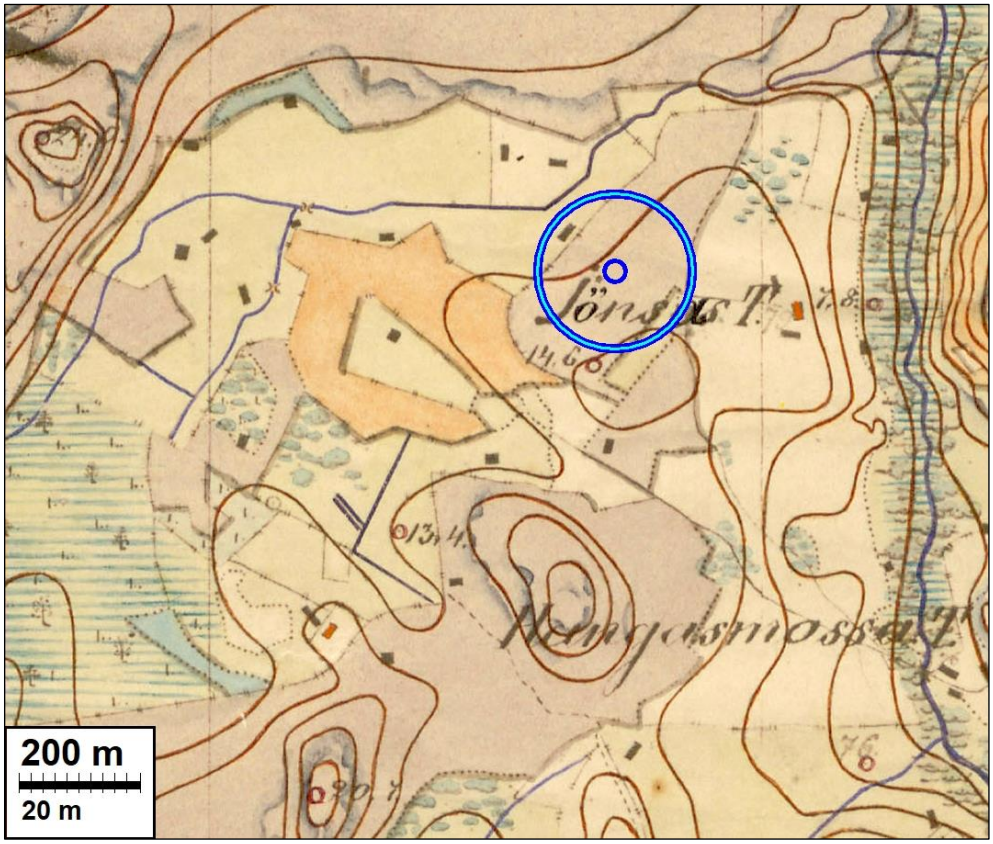
Nuorakeraamisen ajan alussa, noin 3200 eKr., Itämeren ranta oli vetäytynyt noin 19 m mpy tasolle. Lähin merenranta tuolloin oli noin 430 m kaivausalueelta itään, jossa nykyisen Mätäojan kohdalla sijaitsi noin 150 m leveä vuonomainen merenlahti, mahdollisesti murtovetinen. Avarampi lahti avautui etelämpänä, noin nykyisen Malminkartanon tasalla. Nuorakeraamisen ajan lopulla merenranta on ollut korkeudella 15 m mpy, ja Mätäojan uoma todennäköisesti huomattavasti kapeampi, kuin keramiikkatyypin ajan alussa. Joen suu on sijainnut silloin suunnilleen nykyisen Kaarelan kohdilla.

Vanhoille aluetta kuvaaville kartoille, vuosilta 1855–1961, on merkitty nykyisen Rajatorpan tienoilla olleelta suo- ja sittemmin peltoalueelta virtaavat purot/ojat, joiden väliin Jönsaksen asuinpaikka- ja kalmistoalue sijoittuu. On vaikea arvioida, millaisia uomat ovat olleet nuorakeraamisella ajalla, mutta on mahdollista, että ne ovat olleet hyödynnettäviä makean veden lähteitä, jotka osaltaan selittäisivät asuinpaikan ja kalmistonkin sijaintia. On tietysti mahdollista, että kyseessä on kokonaan vasta peltoviljelyvaiheessa kaivetut ojat, ja soilta on ollut luonnollinen lasku-uoma jossain aivan muualla. 1855 laaditulla senaatin kartalla soilta johtaa oja myös lounaaseen, eli poispäin Jönsaksesta. Topografian sanelema kivikautisen ajan lasku-uoma on saattanut sijaita sen kohdalla.

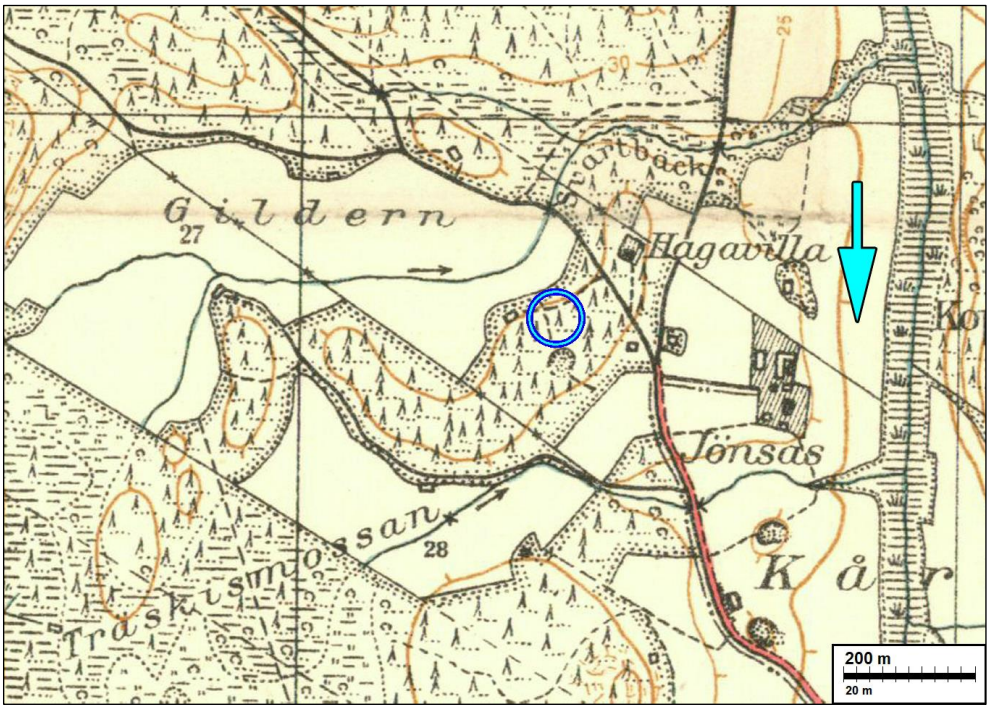
Pelkkien kaivaushavaintojen perusteella on tietysti vaikea arvioida, miltä vesistöhistorian vaiheelta asuinpaikan jäännökset olivat. Kummaltakin alueelta löytyi nuorakeramiikkaa, mutta vähäisiä määriä, ottaen huomioon sen, että alueen 2 palaset olivat todennäköisesti kaikki osia yhdestä astiasta. On siis myös mahdollista, että asuinpaikka on osin mesoliittiseltä ajalta, jolloin merenranta oli sen kohdalla. Lisätietoa asiasta saadaan, kun radiohiiliajoitukset valmistuvat. Jönsaksen alueelta tutkituista likamaakaarista (vrt. Y5) on saatu esiroomalaiselle rautakaudellekin sijoittuvia ajoitustuloksia.

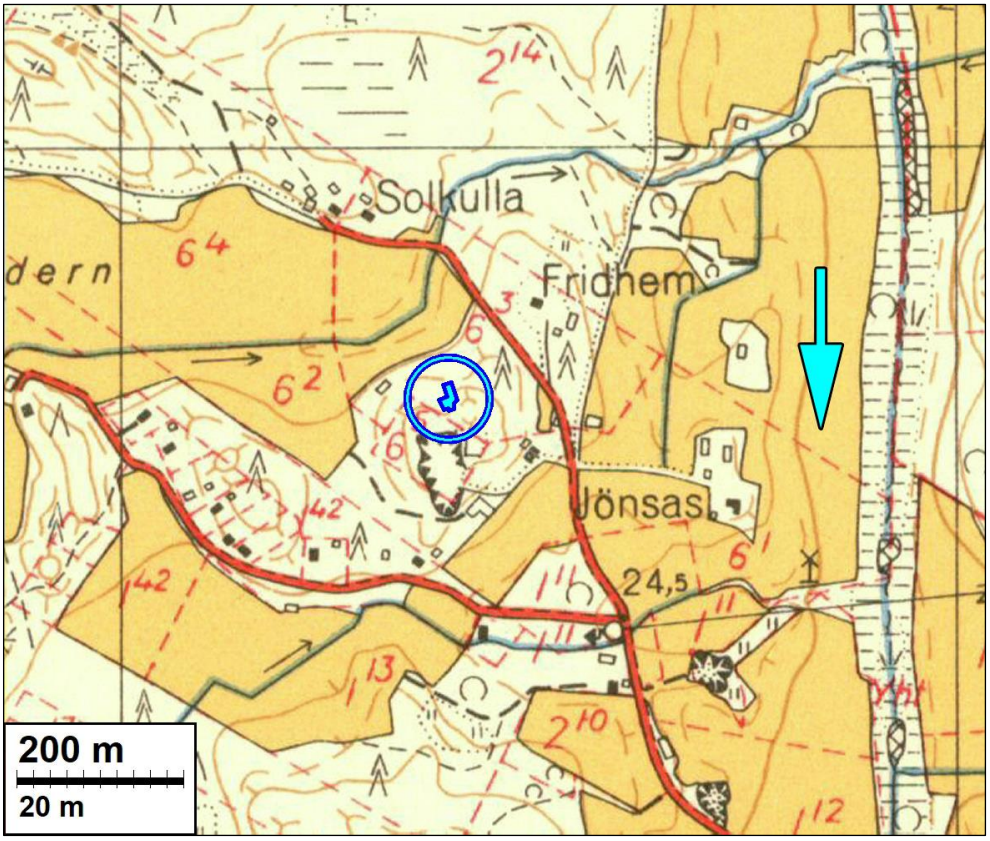
Kartta 8. Tutkimusalue sinisellä, vuosina 1769–1781 laaditulla kartalla. Alueen pohjois- eteläpuolella kulkevia puroja/ojia ei ole merkitty karttaan. Ne ovat saattaneet olla kartan piirtämisen aikaan umpeenkasvaneita tai niin pienimuotoisia, ettei niitä ole karttaan piirretty. Alueen ympäristö on merkitty metsämaaksi.

Kartta 9. 1855 laaditulla kartalla vain pohjoisempi puro on merkitty. Sen vierustat on myös raivattu pelloiksi.

Kartta 10. Tutkimusalueen ympäristö 1939 topografisella kartalla. Alueen sekä pohjois- että eteläpuolella kulkee idässä sijaitsevaan Mätäojaan laskevat purot. Nuorakeramiikan alun merenrannankorkeus, noin 19 m mpy, sinisen nuolen kohdalla.

Kartta 11. Ojat ovat vielä merkittyinä 1961 peruskartalla. Sininen nuoli nuorakeramiikan alun merenrannankorkeuden kohdalla.

Kaivausmenetelmät

Tutkimus aloitettiin kaivamalla alueen eteläosaan kaksi, noin 40 x 40 cm laajaa ja 45–60 cm syvää koekuoppaa, jotta kohdan maaperästä ja siinä mahdollisesti säilyneestä muinaisjäännöskerroksesta saataisiin käsitys. Kohtaan ei ollut kaivettu koekuoppia 2021 koetutkimuksessa. Koekuopat 1 ja 2 kaivettiin kalliota kiertävän noin 3 metriä leveän maapenkereen kupeeseen. Penkereen maa todettiin siirrellyksi ja sekoittuneeksi. Maa oli koekuopissa irtainta selvästi penkereen viereistä ehjän maan pintaa syvemmälle, eikä koekuoppien seinämissä ollut huuhtoutumiskerrosta, kuten alueen ehjässä maaperässä.

Koekuoppien kaivamisen jälkeen tutkimusalueen pintamaa poistettiin varovasti kaivinkoneella, arkeologin tarkassa seurannassa ja ohjeistuksessa. Koneen kuljettajalla on usean vuoden kokemus samankaltaisista pintamaiden poistoista arkeologisilla kaivauksilla. Kallion juurella penkereenä näkyneen sekoittuneen maan lisäksi tutkimusalueen eteläosasta paljastui myös muita sekoittuneiden maiden alueita, mursketta ja hiekkaa sisältäviä täyttömaita sekä puiden savisia istutuslaikkuja. Pintamaan poiston jälkeen penkereen maa käytiin läpi kaivamalla lastalla ohut kerros, minkä perusteella todettiin, että sekoittunut maakerros oli löydötöntä melkein koko alallaan. Muualla tutkimusalueella löytökerrokset alkoivat heti pintahumuksen alta. Löytöjä tuli penkereestä esille lähes ainoastaan sen itäpäässä, jossa maa oli vain vähän muokatun oloista, suurikivistä moreenia. Kaikki sekoittuneiden maiden ja täyttömaiden alueet rajattiin tasokaivauksesta pois.

Ehjät maat tutkittiin löytö-/kulttuurikerroksien pohjaan asti tasokaivauksena, lastoin kaivamalla. Lapiota käytettiin ainoastaan koekuoppien kaivamisessa. Kaikki kaivetut maat seulottiin. Maata kaivettiin 10 cm kerroksina, joiden väliset tasot dokumentoitiin takymetrillä piirtämällä ja vaaitsemalla, fotogrammetrisesti, valokuvaamalla sekä muistiinpanoin, käyttäen kutakin menetelmää sen mukaan, mikä katsottiin tarpeelliseksi. Tasot ja kerrokset numeroitiin niin, että tason 1 alta alkoi

kerros 1, jonka alta alkoi taso 2, jonka alta alkoi kerros 2 ja niin edelleen. Maata tarkkailtiin koko ajan kaivauksen edetessä, niin että kokonaan 10 cm kerroksien sisään jäävät maailmiöt saatiin myös dokumentoitua. Alueen 1 viimeisessä laajassa kaivaustasossa esille tulleet liesi Y3 ja mahdollinen liesi Y4 dokumentoitiin tason jälkeen poikkileikkauksena, ja kaivettiin sitten kokonaan pois omina aloinaan. Profiilia dokumentoitiin yhdessä kohtaa, jossa nokimaakuopan (Y5) jälki jatkui pienialaisena kaivausalueen seinämässä. Muualla kaivausalueen profiileissa ei näkynyt esihistoriallisen ihmistoiminnan jälkiä, eikä niitä katsottu tarpeelliseksi dokumentoida.

Löytöjen paikannus mitattiin takymetrillä, alle 2 cm tarkkuudella. Pieneltä alalta löydetyille ja todennäköisesti samasta esineestä peräisin oleville löydöille saatettiin mitata yksi paikannus, kuten paikalleen hajonneen nuorakeraamisen astian kohdalla. Seulalöydöt otettiin talteen yhden neliömetrin tarkkuudella mitaten löytöneliön keskipiste niille sijainniksi. Takymetri oli asemoitu VRS–RTK-laitteella mitattujen kiintopisteiden avulla.

Kaivauksessa keskityttiin erityisesti havaitsemaan nuorakeraamisiin ja punamultahautauksiin liittyviä merkkejä, mutta sellaisia ei tullut esille. Kaivausalueet tutkittiin kaivausten lopuksi käsikairalla noin 1 m välein, eikä näytteissä näkynyt kuin luontaisia maita. Eteläisemmällä alueella 2 ollutta nuorakeramiikan löytökohtaa kairattiin tiheästi. Kairaa sai voimallakin työnnettyä pääasiassa noin 15 cm syvyydelle kaivausalueiden pohjamaahan.

Kuva 13. Pintamaata poistetaan kaivinkoneella tutkimusalueen eteläreunalla. Kuvattu luoteeseen.

Kuva 14. Tasokaivaus meneillään alueella 1.

Kuva 15. Kaivausta alueella 2. Kuvattu kaakkoon tutkimusalueen länsireunalta.

Kuvat 16 ja 17. Koekuoppa 1. Vasen kuva itään päin.

Kuvat 18 ja 19. Koekuoppa 2. Vasen kuva kaakkoon päin.

Koekuoppa 1

0–15 cm: Ohut humus ja hiekkamaa, liikuteltu tai paikalle tuotu maa.
15–20 cm: Humus, aiempi pintamaa.
20–40 cm: Irtonainen hiekka ja mukulakivet, muokattu maa.
40–60 cm: Sorahiekka, luontainen.
Ei huuhtoutumis- tai rikastumiskerrosta. Ei löytöjä

Koekuoppa 2

0–15 cm: Ohut humus ja hiekkamaa, liikuteltu tai paikalle tuotu maa.
15–40 cm: Irtonainen hiekka ja mukulakivet, muokattu maa.
40–45 cm: Kova harmaa sorahiekka, jossa mukulakiviä, luontainen.
Ei huuhtoutumis- tai rikastumiskerrosta. Ei löytöjä

Löydöt ja näytteet

Kaivauksissa tuli esille yhteensä 2117 löytöä, joista 414 oli keramiikkalöytöjä (19,6 %, kappalemäärä), 9 palaneita luita (0,4 %), kvartsilöytöjä 1661 (78,4 %) ja muita kivilöytöjä 33 (1,5 %).

Keramiikan osuutta löytömäärissä korostaa se, että alueelta 2 tuli noin neliömetrin alalta esille 406 palaa nuorakeramiikkaa, jotka kaikki olivat todennäköisin peräisin yhdestä astiasta (KM43296: 841, 842, 844, 846, 863, 864, 867, 868, 876 ja 1096). Alueelta 1 löytyi keramiikkaa vain 8:n palaa,

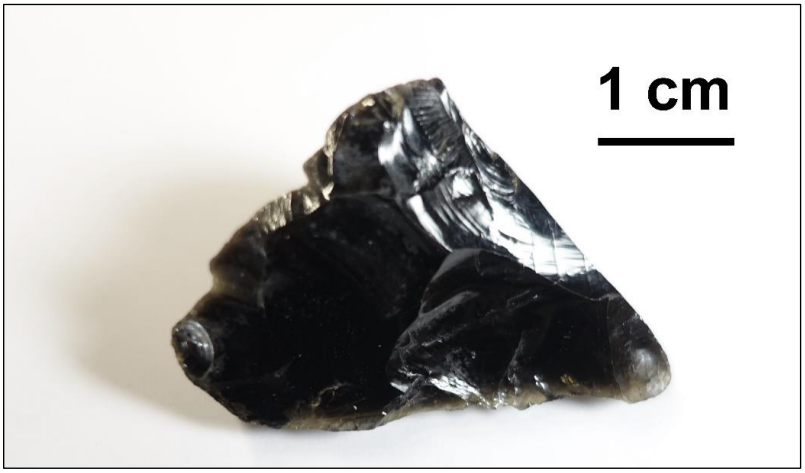
hajallaan kuudesta eri kohdasta (KM43296: 193, 238, 258, 1184, 302 ja 782). Nekin olivat kaikki nuorakeramiikkaa, lukuun ottamatta kahta tunnistamatonta palaa. Kivilöydöt olivat levittäytyneet tasaisesti kummallekin kaivausalueelle, kvartsia hieman tiheämmin alueella 1. Kaikki harvat palaneet luut tulivat esille alueen 1 luoteisneljännekseltä. Ne olivat hajallaan kuudessa eri kohdassa, joista yksi (KM43296: 1094) oli nokimaakuopassa Y5, kerroksessa 3.

Kaivauksessa otettiin talteen 7 radiohiilinäytettä. Näytteet ovat puuhiiliä yksiköistä Y1, Y3 ja Y5. Mahdollinen paalunsija Y1 oli niin epäselvä jäännös, ettei sitä ole järkevää ajoittaa. Mahdollisesta liedestä Y4 ei tullut esille puuhiiliä tai muutakaan kunnollista ajoitettavaa materiaalia. Liedestä Y3 otettu radiohiilinäyte ja nokimaakuopasta Y5 löytynyt palanut luu lähetetään analysoitaviksi.

7 maanäytettä talletettiin makrofossiilianalyysia varten. Tulenpitoon ja todennäköisesti myös ruuanlaittoon liittyvistä jäännöksistä Y3, Y4 ja Y5 lähetetään yhdet näytteet analysoitavaksi, myös paikalleen hajonneen nuorakeraamisen astian kohdalta otettu maanäyte ja kaivauslöytöinä saadut makrofossiilit.

Kuva 20. Osa pienelle alalle hajonneen nuorakeraamisen astian (KM43296: 868) palasista.

Kuva 21. Savukvartsi-iskos (KM43296: 292)

Löytömäärät

Laji	Kpl	Paino (g)	Tyyppi/tarkenne	Kpl	Paino (g)
Keramiikka	414	748	Nuorakeramiikka	412	730
			Tunnistamaton	2	18
Kvartsi	1661	6242	Iskos	1636	5297
			Ydin	15	674
			Purasin	2	27
			Kaavin	7	236
Kvartsiitti	1	8	Kaavin		
Porfyyri	11	468	Iskos		
Ruusukvartsi	1	1	Iskos		
Savikivi	2	199	Iskos		
Sertti	1	7	Iskos		
Muu kivilaji	17	1384	Hioin	1	362
			Hioimen katkelma	3	284
			Muun esineen katkelma	3	509
			Iskos	10	229
Palanut luu	9	3			

Radiohiilinäytteet, puuhiiliä

Konteksti	Nro	N	E	Z
Mahdollinen paalunsija Y1, kerros 1	1326	6682524,07	381205,47	33,84
Liesi Y3, kerros 3	2368	6682525,98	381198,24	33,09
Liesi Y3, kerros 3	2371	6682525,84	381198,23	33,07
Liesi Y3, kerros 3	2530	6682525,97	381198,07	33,10
Nokimaakuoppa Y5, kerros 3	2367	6682523,35	381197,96	33,09
Nokimaakuoppa Y5, kerros 3	2555	6682523,26	381197,89	33,05
Nokimaakuoppa Y5, kerros 4	2619	6682523,48	381197,59	32,94

Analysiin 2371, lisäksi palanut luu Y5:n pohjalta (KM43296: 1094).

Makrofossiilinäytteet

Konteksti	Näyte	Nro	N	E	Z
Alue 1 kerros 3	Marja tai siemen?	2854	6682527,16	381206,18	33,50
Alue 1 kerros 3	Marja tai siemen?	2938	6682527,12	381204,94	33,42
Liesi Y3, kerros 3	Maanäyte	2364	6682525,97	381198,28	33,15
Liesi Y3, kerros 3	Maanäyte	2529	6682525,93	381198,08	33,11
Mahdollinen liesi Y4, kerros 3	Maanäyte	2557	6682531,39	381196,77	32,66
Nokimaakuoppa Y5, kerros 3	Maanäyte	2366	6682523,33	381198,02	33,10
Nokimaakuoppa Y5, kerros 3	Maanäyte	2518	6682523,40	381197,62	33,01
Nokimaakuoppa Y5, kerros 4	Maanäyte	2604	6682522,95	381197,76	32,92
NK-astian :868 kohta, alue 2 kerros 1	Maanäyte	1976	6682510,10	381196,92	34,32

Analysoitavat: 1976, 2364, 2557, 2604, 2854 ja 2938.

15.2. 2023

Juuso Koskinen, Mikroliitti Oy.

Lähteet

Ahola, M. 2019. Death in the Stone Age – Making sense of Mesolithic-Neolithic Mortuary remains from Finland (ca. 6800 to 2300 cal BC). Helsingin yliopisto, humanistinen tiedekunta.

Arponen, A. 1985. Vantaa Myyrmäki Jönsas /Pohjoinen-Länsi.

Arponen, A. & Wallenius, T. 1986. Vantaa Myyrmäki Jönsas/Paalutori – Kivi-varhaismetallikautisen asuin- ja hautapaikan kaivaus.

Hagström, C. 1769-1781. Charta Öfwer Första Delen Af Kårböle Ägor Nylands Län Borgo Härad och Hellsing Sochn.

Helsingin pitäjänkartta. 1840-luku. Maanmittauslaitos.

Katiskoski, K. 1982. Vantaa Myyrmäki Jönsas Asema – Kivikautisen asuinpaikan kaivaus.

Leskinen, S. & Pesonen, P. 2008. Vantaan esihistoria. Vantaa: Vantaan kaupunki.

Ojonen, S. 1977. Vantaa Myyrmäki Jönsas – Kertomus kivi- ja varhaismetallikautisen asuin- ja kalmistoalueen kaivauksesta.

Ojonen, S. 1975. Vantaa, Myyrmäki, Jönsas – Kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikka-alueen tutkimus- ja koekaivaukset.

Ojonen, S. & Linturi, E. 1976. Vantaa, Myyrmäki, Jönsas – Kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikka-alueen tutkimus- ja koekaivaukset.

Pajari, A. 1975. Vantaa, Kaarela, Jönsas (Myyrmäki) – Kivikautisen asuinpaikan kaivaus.

Pajari, A. 1974. Vantaa Kaarela Jönsas (Myyrmäki) – Kivikautisen asuinpaikan kaivaus.

Peruskartta. 1961. 2043 01. Maanmittauslaitos.

Purhonen, P. 1973. Vantaa Kaarela Jönsas -Kivikautisen asuinpaikan kaivaus.

Purhonen, P. 1972. Vantaa Kaarela Jönsas -Kivikautisen asuinpaikan kaivaus.

Purhonen, P. 1971. Helsingin MLK, Kaarela, Jönsas – Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus.

Ruonavaara, L. 1991. Vantaa Myyrmäki Jönsas – Kivikautisen kalmisto- ja asuinpaikka-alueen kaivaus.

Ruonavaara, L. 1987. Vantaa Myyrmäki Jönsas/Paalutori – Kivikautisen kalmisto- ja asuinpaikka-alueen kaivaus.

Seppä, J. 2021. Vantaa Myyrmäki Paalukylänpuisto 1000039484 kivikautisen asuinpaikan koekaivaus 20.4.2021. Museovirasto.

Topografinen kartta. 1939. Hämeenkylä. Maanmittauslaitos.

Waris, M. 1962. Helsingin pitäjä, Kaarela, Jönsas.

Kaivaustasot ja yksiköt

Y1

Nokimaalaikku, jossa hiilihippusia. Kokonaan alueen 1 kerroksessa 1. Epämääräisen muotoinen. Yläosan halkaisija vaakatasossa noin 20 cm. Jatkuu tummana 7 cm syvälle, josta vielä haalean harmaana ja suppilomaisesti ohenevana 8 cm syvemmälle.

Tulkinta: Mahdollinen paalunsija. Melko epävarma.

Dokumentointi: Ks. alue 1, taso 1

Y3

Liesi. Rakenteen päällä oli kahden kaivauskerroksen, eli noin 20 cm, verran noetonta ruskeaa hiekkaa. Lieden päällä olevassa hiekassa, kerroksessa 2, oli vielä yksi kvartsi-iskos, mutta muualta lieden lähiympäristöstä löydöt olivat jo tasoon 3 tullessa loppuneet. Kerroksesta 3, kivien alta, heikosta nokimaasta, löytyi vain yksi kvartsi-iskos (KM43296: 1002). Vaikuttaa siis siltä, että liesi on ollut kuoppaan kaivettu. Tasossa 2 sen kohdalla oli rapautuneita kiviä ja kaakkoispuolella renkaan muodossa ollutta huuhtoutumiskerrosta, joka saattoi olla kodanpohja.

Liesi kaivettiin poikkileikkaukseen: Vahva noki oli profiilissa noin 9 cm paksu. Kivet ovat nokikerroksen yläosassa. Lieden nokinen maa seulottiin silmäkooltaan 3 mm seulalla, eikä siitä tullut esille palaneita luita tai muitakaan löytöjä. Siitä otettiin myös maanäyte.

Tulkinta: Liesi, sijainnut mahdollisesti kodan edustalla.

Dokumentointi: Alue 1, taso 3

Y4

Halkaisijaltaan noin 60 cm heikko nokimaalaikku. Sen yläpuolisessa, 10 cm paksussa, kaivauskerroksessa muutamia, halkaisijaltaan noin 6-10 cm kiviä. Ne olivat hajallaan, halkaisijaltaan noin 70 cm alalla. Kivissä ei ollut selvää rapaumaa tai muuta tulenkäytön merkkiä. Nokimaalaikun länsipuolella pystyssä kivi, jonka yläosa on ylöspäin osoittavan kolmion muotoinen.

Jäännös kaivettiin poikkileikkaukseen. Profiilissa heikko nokimaa jatkui laikun keskikohdassa, noin 6 cm tasoa 3 syvemmälle. Profiilissa oli myös kaksi lahonnutta juurta.

Tulkinta: Mahdollinen liesi.

Dokumentointi: Alue 1, taso 3

Y5

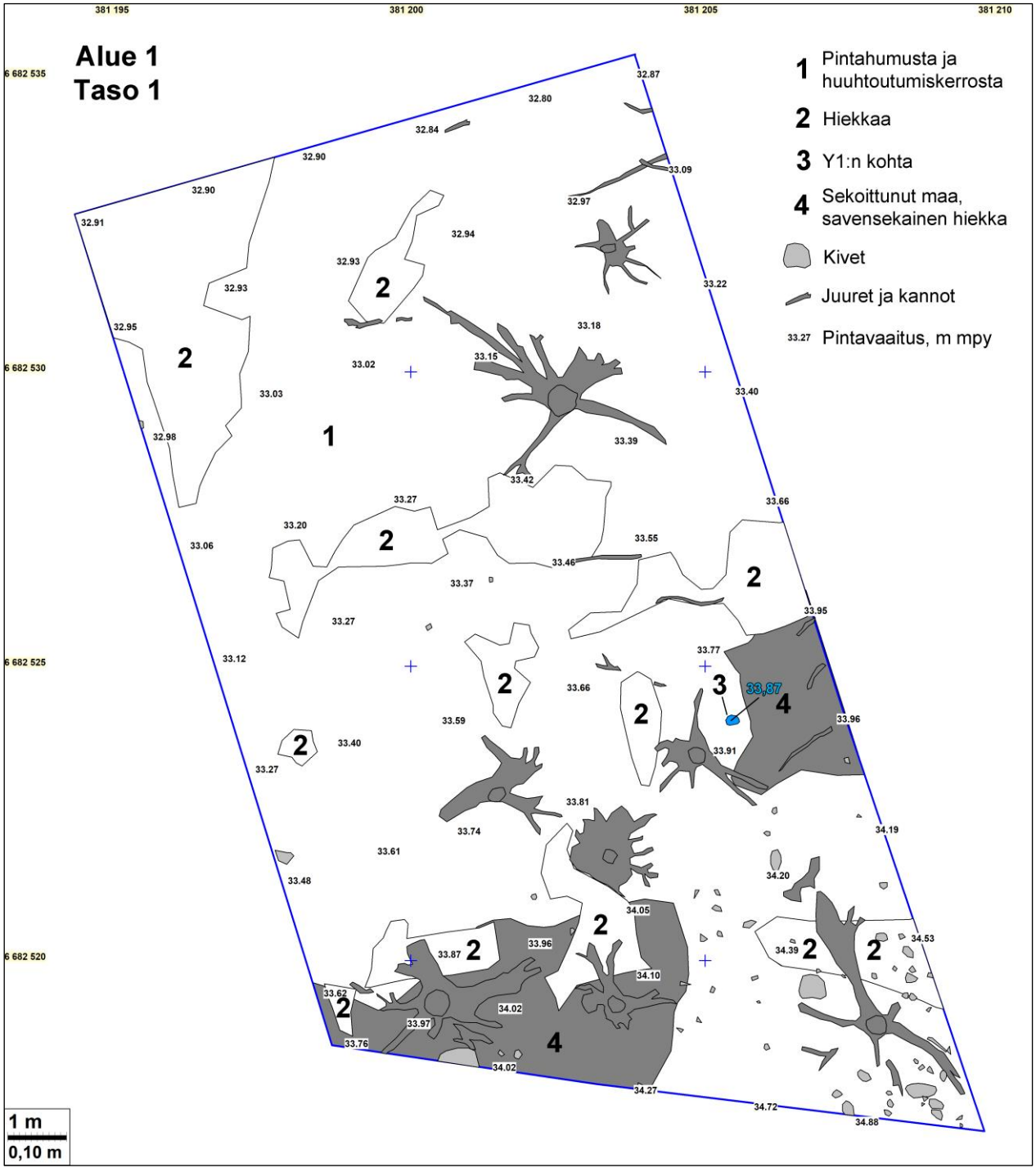
Kaarenmuotoinen nokimaakuoppa, joka jatkui kaivausalueen 1 länsiseinämään. Yläpäässään, tasossa 3, noin 250 cm pitkä ja kaivausalueella olleella kohdaltaan, noin 120 cm leveä. Keskikohdalla, halkaisijaltaan noin 35 cm alalla, nokimaa oli vahvempaa, kuin muualla. Nokimaan alue siirtyy länteen päin, syvemmälle kaivettaessa. Nokimaassa muutamia, halkaisijaltaan noin 3–13 cm kiviä, joissa hieman rapaumaa. Vahvan nokimaan pohjaosassa, tason 4 alapuolella, oli yksi halkaisijaltaan noin 5 cm kivi, joka oli niin rapautunut, että hajosi kaivettaessa hiekaksi. Samalta

syvyydeltä nokimaasta, löytyi palanutta luuta (KM43296: 1094). Vaikka tasoissa nokimaa jatkui paikoin kaivausalueen seinämälle asti, profiilissa se jatkui vain pienenä laikkua. Jäännös vaikuttaisi olevan vastaavan kaltainen puolikaaren muotoinen nokijälki, jollaisia Jönsaksessa on dokumentoitu aiemminkin.

Tulkinta: Esihistoriallinen tulenpidon jäännös.

Dokumentointi: Alue 1, tasot 3 ja 4.

Alue 1 Taso 1

Esillä kivennäismaan pinta, jossa vielä jäljellä humusta ja huuhtoutumiskerrosta. Koneellisen pintamaan poiston jälkeen lastoilla suoristettu taso. Kivennäismaa on karkeahkoa hiekkaa. Kaakkoisreunassa kivennäismaassa on paljon myös halkaisijaltaan 10–30 cm kiviä, jotka vaikuttavat luontaisilta moreenimaan kiviltä. Lounaiskulmalla humuskerroksen jäänteiden alta pilkottaa laajahko ala saven sekaista hiekkamaata, joka alemmissa kaivauskerroksissa osoittautui selvästi sekoittuneeksi. Samankaltainen kohta on myös alueen itäreunalla. Tasokarttaan on merkitty kohta (3), josta tuli esille mahdollinen paalunsija Y1, kun kaivu jatkui noin 5 cm tasoa 1 syvemmäksi.

Kuva 22. Taso 1 luoteeseen kuvattuna.

Kuva 23. Taso 1 kaakkoon kuvattuna.

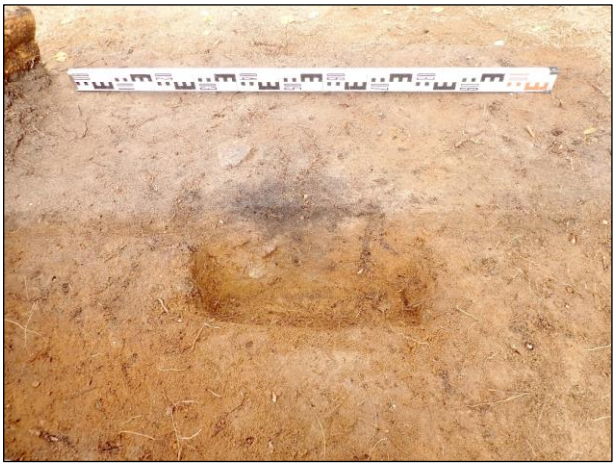
Kuva 24. Taso 1 lounaaseen kuvattuna.

Kuvat 25 ja 26. Epävarma paalunsija Y1 kerroksessa 1, noin 5 cm tasoa 1 syvemmällä.

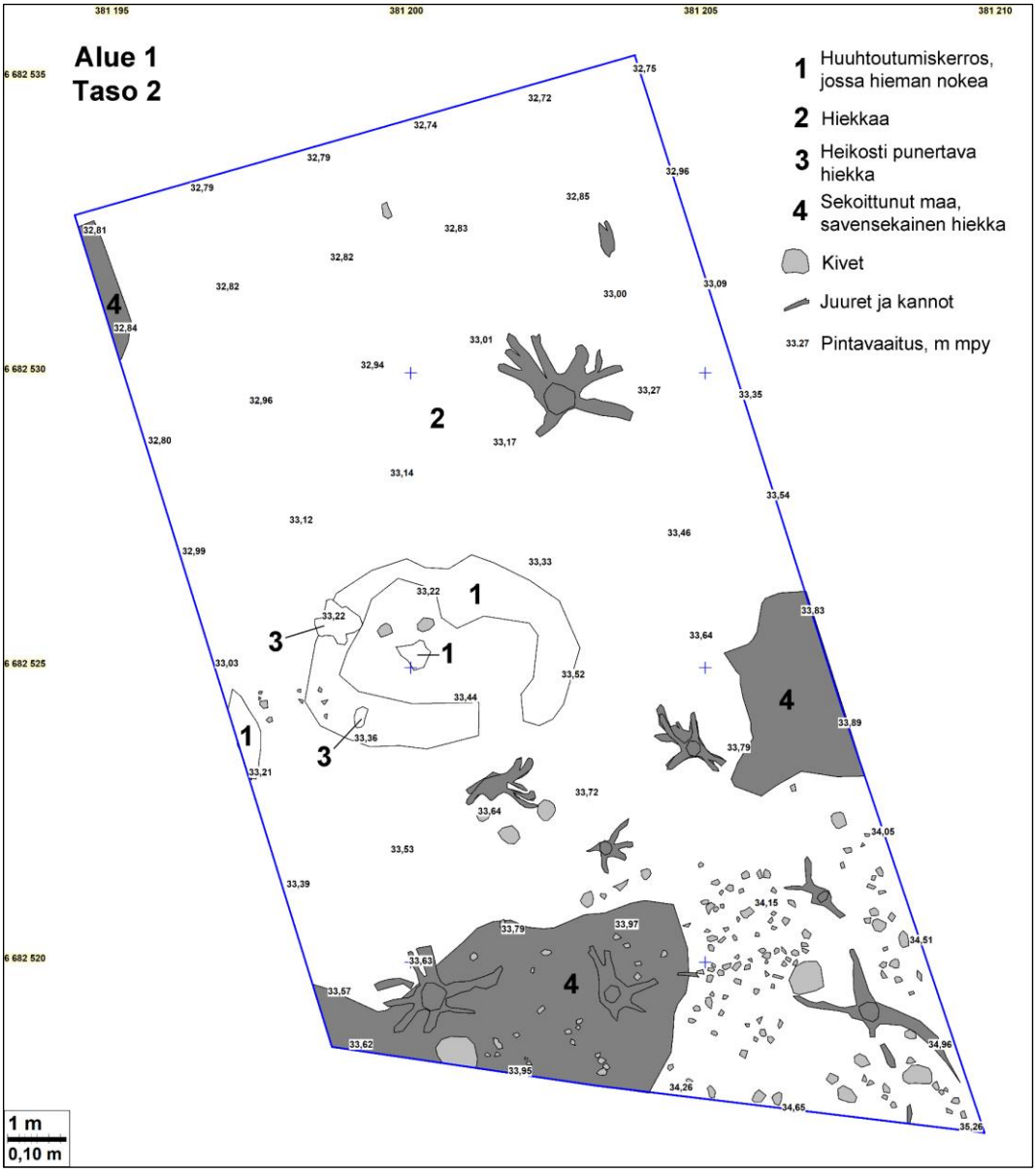
Kuvat 27 ja 28. Y1 poikkileikkauksessa, luoteeseen kuvattuna.

Kuvat 29 ja 30. Y1 poikkileikkauksessa, luoteeseen kuvattuna.

Alue 1 Taso 2

Tason maa on samankaltaista karkeaa hiekkaa, kuin edellisessäkin tasossa. Huuhtoutumiskerros ja pintahumus ovat suurimmaksi osakseen loppuneet. Kaakossa, itäreunalla, ja luoteiskulmalla on

sekoittuneita ja kaiveltuja maita. Jälkimmäisin saattaa olla aiemman arkeologisen kaivausalueen reunaa. Etelälaidan sekoittuneen maan ja suurikivisen moreenin alueella löydöt ovat loppuneet.

Tason keskellä on eteläpäästään avoimen renkaan muodossa huuhtoutumiskerroksen pohjaosaa, jonka maassa on myös aavistus nokea (kartassa 1). Sen länsireunalla on kahtena epämääräisenä keskittymänä rapautuneita kiviä, näiden vieressä myös aavistuksen punertavaa hiekkaa. Pohjoisemman punertavan maan kohdalta tuli alemmassa tasossa 3 esille ehjä liesi Y3. Eteläisemmät rapautuneet kivet ja punertava maa saattavat liittyä tasossa 3 esille tulleeseen nokikuoppaan Y5. Jostain syystä renkaan kohdalla ja sen vieressä maan pinta on ollut siis ojamaisesti kuopalla, minkä vuoksi huuhtoutumiskerrosta on siinä jäljellä, vaikka muualta lähiympäristöstä huuhtoutumiskerros on tasossa jo loppunut. Renkaan sisäpiiristä mitattuna sen halkaisija on noin 2,3–3,4 m, eli kokonsa puolesta se sopisi esimerkiksi pienen kodan ympärillä olleeksi sadevesiojaksi tai muuksi vastaavaksi rakenteeksi. Jos kyseessä olisi kota, liesi Y3 olisi sijainnut sen ulkopuolella, todennäköisesti maahan kaivettuna. Renkaan lounaispuolelta tuli tasossa 3 esille myös nokimaakaari Y5, joka voisi periaatteessa liittyä ajallisesti samaan kokonaisuuteen.

Kuva 31. Taso 2 luoteeseen kuvattuna.

Kuva 32. Taso 2 kaakkoon kuvattuna.

Kuva 33. Taso 2 etelään kuvattuna.

Kuvat 34 ja 35. Tason keskellä olleet renkaan muotoinen huuhtoutumiskerros, rapautuneet kivet ja punertava maa, vasemmalla koilliseen ja oikealla pohjoiseen kuvattuna. Dokumentoitava ala kasteltu.

Kuvat 36 ja 37. Rapautuneiden kivien kohta vasemmalla itään ja oikealla kaakkoon kuvattuna. Dokumentoitava ala kasteltu.

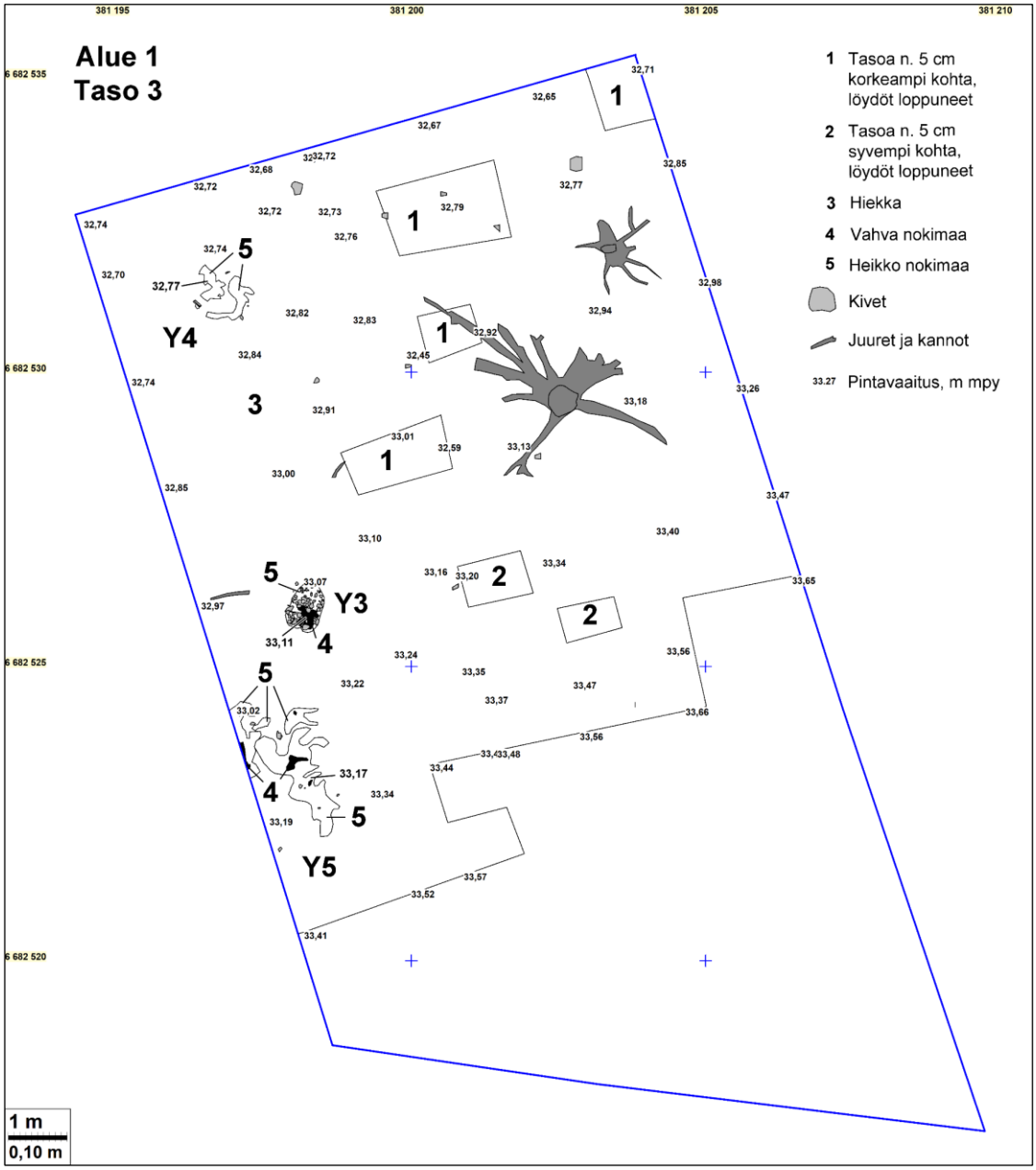

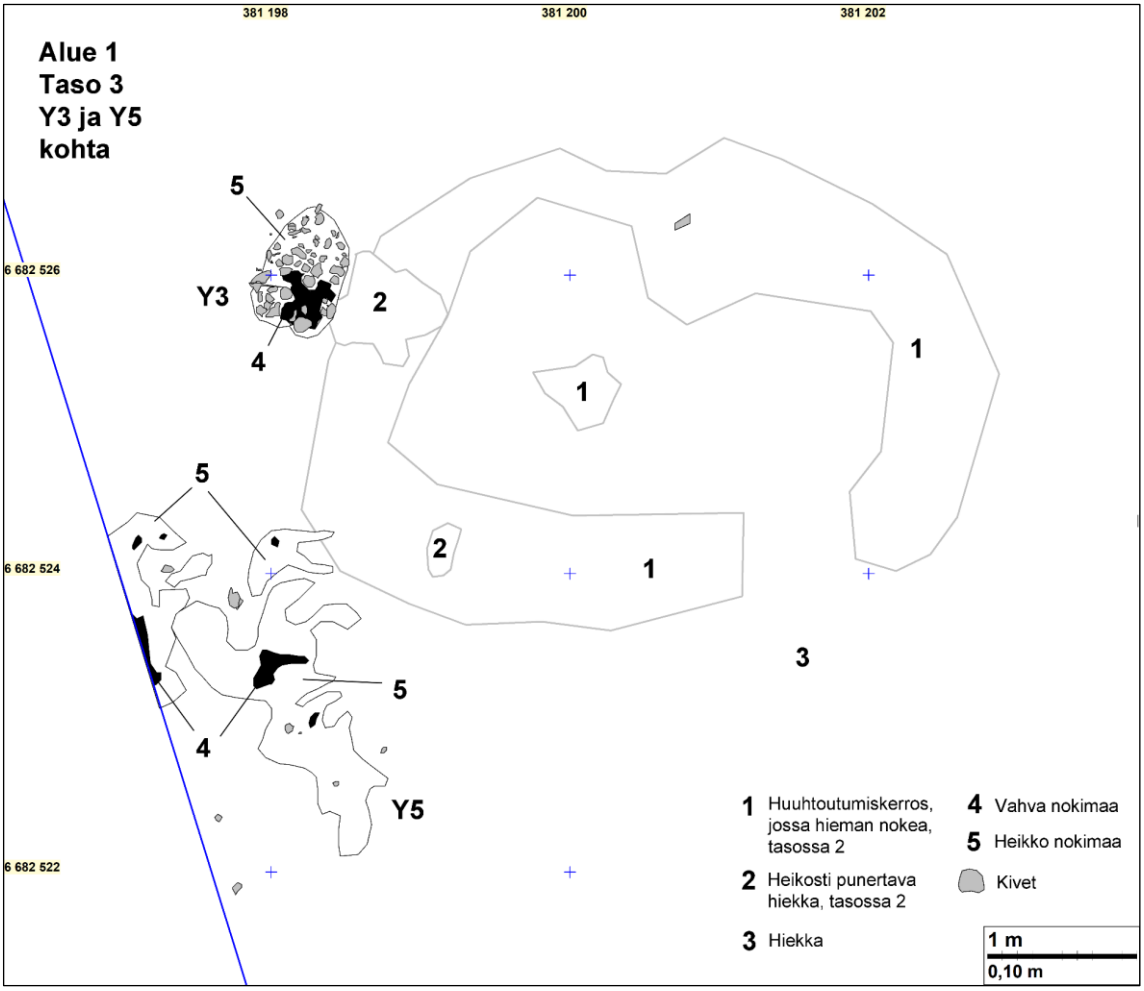

Kuvat 38 ja 39. Samat kohdat sateen kastelemana vasemmalla kaakkoon ja oikealla koilliseen kuvattuna.

Kuva 40. Tason 2 rapautuneiden kivien kohta sateen jäljiltä.

Alue 1 Taso 3

Tasossa esillä yksi selvä liesi Y3, yksi epävarma liesi Y4 ja kaaren muotoinen nokimaakuoppa Y5. Vallitseva maalaji on edelleen samanlaista karkeaa hiekkaa, kuin ylemmissä tasoissa. Liesi Y3 ja mahdollinen liesi Y4 dokumentoitiin tason jälkeen poikkileikkauksina, ja kaivettiin sen jälkeen pois osana kerrosta 3, jota syvemmälle ne eivät jatkuneet. Nokimaakuoppa Y5 jatkui näitä syvemmälle, ja sitä dokumentoitiin vielä tasossa 4.

Taso kuvattiin puoliksi kaivettuna. Kaivausalueella oli käyty, tai sen läpi kävelty, melkein joka aamu työhön tullessa. Esille kaivettu liesi haluttiin tutkia vahingoittumattomana.

Kuva 41. Tason 3 länsipuolisko pohjoiseen kuvattuna. Taka-alalla korkeampana näkyvä itäpuolisko on vielä tasossa 2.

Kuva 42. Tason 3 länsipuolisko etelään kuvattuna.

Kuva 43. Tason 3 itäpuolisko koilliseen kuvattuna. Mittanauha on tason itä- ja länsipuoliskon tasalla.

Kuva 44. Tason 3 itäpuolisko lounaaseen kuvattuna. Mittanauhan takana kaivaus on paikoin edennyt jo tasoa 3 alemmas.

Kuva 45. Tason 3 itäpuolisko kaakkoon kuvattuna.

Kuvat 46 ja 47. Liesi Y3, tasossa 3.

Kuvat 48 ja 49. Liesi Y3 poikkileikkauksessa, tasossa 3.

Kuva 50. Liesi Y3 poikkileikkauksessa, tasossa 3.

Kuvat 51 ja 52. Mahdollinen liesi Y4, tasossa 3.

Kuvat 53 ja 54. Mahdollinen liesi Y4, poikkileikkauksessa, tasossa 3. Profiilissa näkyvät pystyt tummat jäljet ovat todennäköisesti juurien kohdilta.

Kuvat 55 ja 56. Kaarenmuotoinen nokikuoppa Y5, tasossa 3.

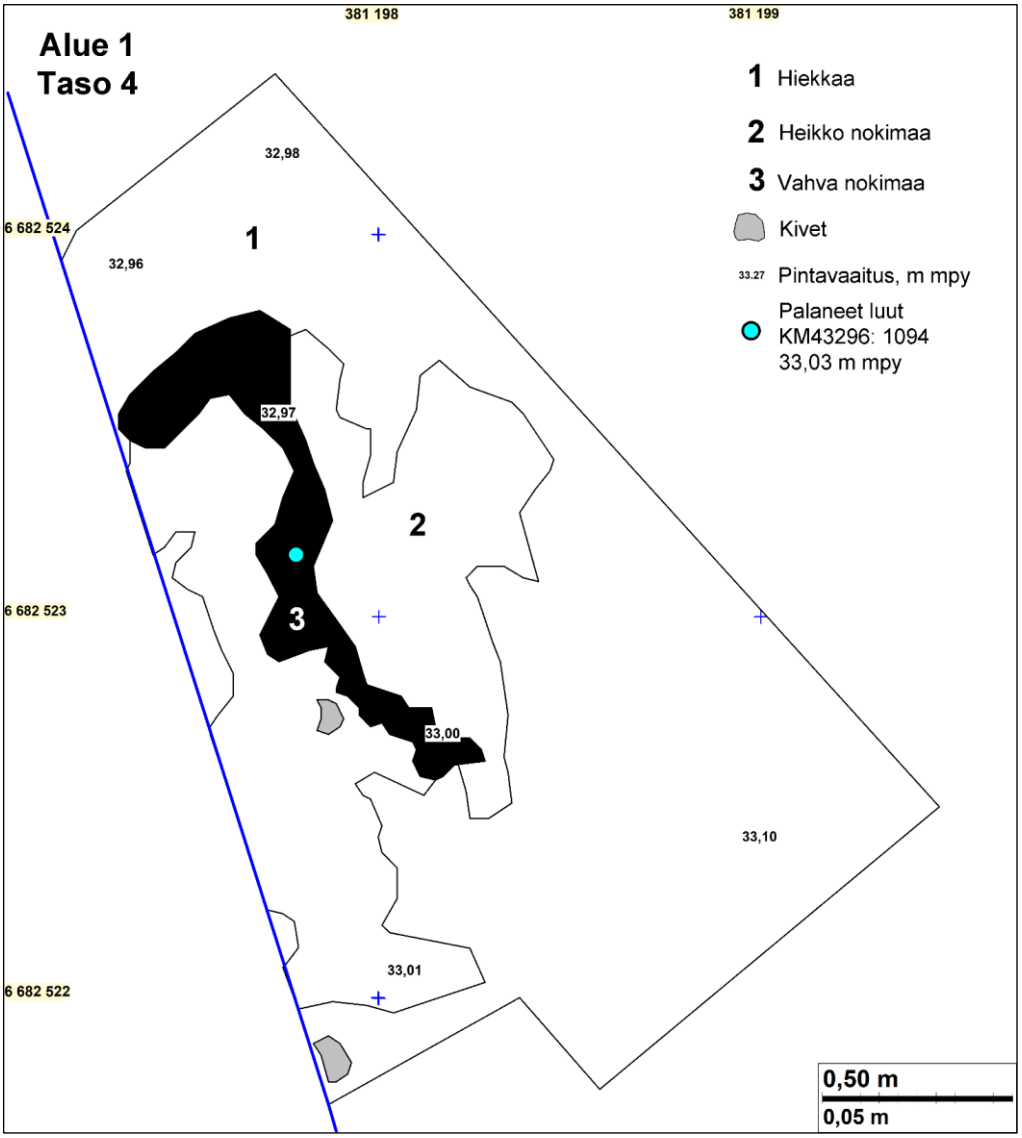

Kuvat 57 ja 58. Y5 viisi senttimetriä tasoa 3 syvemmäksi kaivettuna.

Kuvat 59 ja 60. Y5 viisi senttimetriä tasoa 3 syvemmäksi kaivettuna.

Alue 1 Taso 4

Tasossa 4 kulttuurikerrosta oli jäljellä enää nokimaakuopan Y5 kohdalla. Yksiköstä löytyneet palaneet luut (KM43296: 1094) tulivat esille muutama senttimetri tämän tason yläpuolelta, vahvasta nokimaasta. Tasossa olleessa kivessä oli hieman rapaumaa. Nokikuoppa jatkui vielä noin 5 cm tasoa syvemmälle. Sen pohjavaaitus oli 32,89 m mpy. Myös alueen itälaidalla kaivettiin noin 15 neliömetrin alalla tasoon 4 (ks. alueen 1 pohjavaaituskartta), johon tullessa löydöt siitä olivat loppuneet, eikä kohdassa ollut enää mitään dokumentoitavaa.

Kuvat 61 ja 62. Y5 tasossa 4, vasemmalla pohjoiseen ja oikealla länteen kuvattuna.

Kuvat 63 ja 64. Y5 viisi senttimetriä tasoa 4 syvemmäksi kaivettuna.

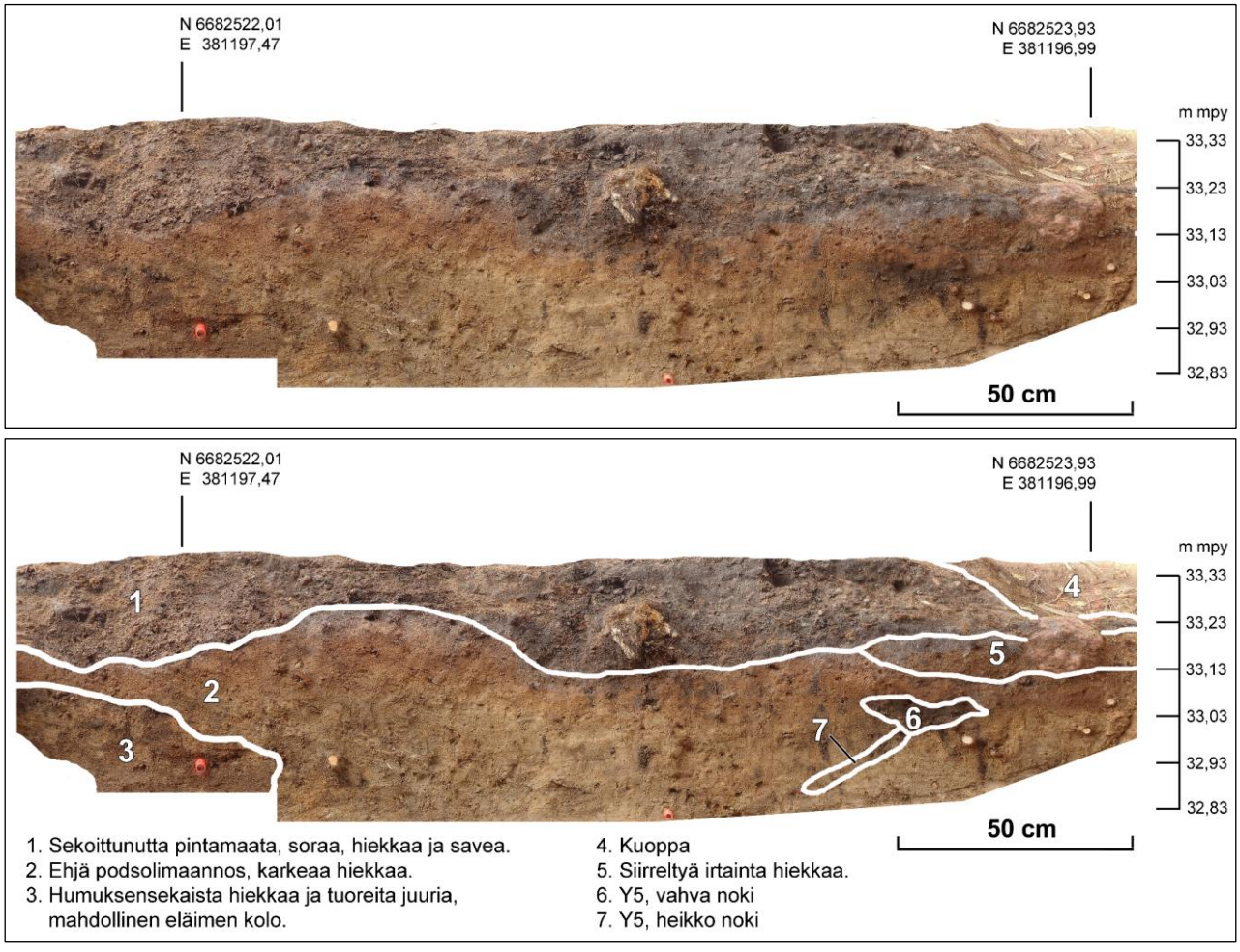

Kuvat 65 ja 66. Y5 viisi senttimetriä tasoa 4 syvemmäksi kaivettuna. Oikealla Y5 pohjaan kaivettuna, latta dokumentoitavan profiilin kohdalla.

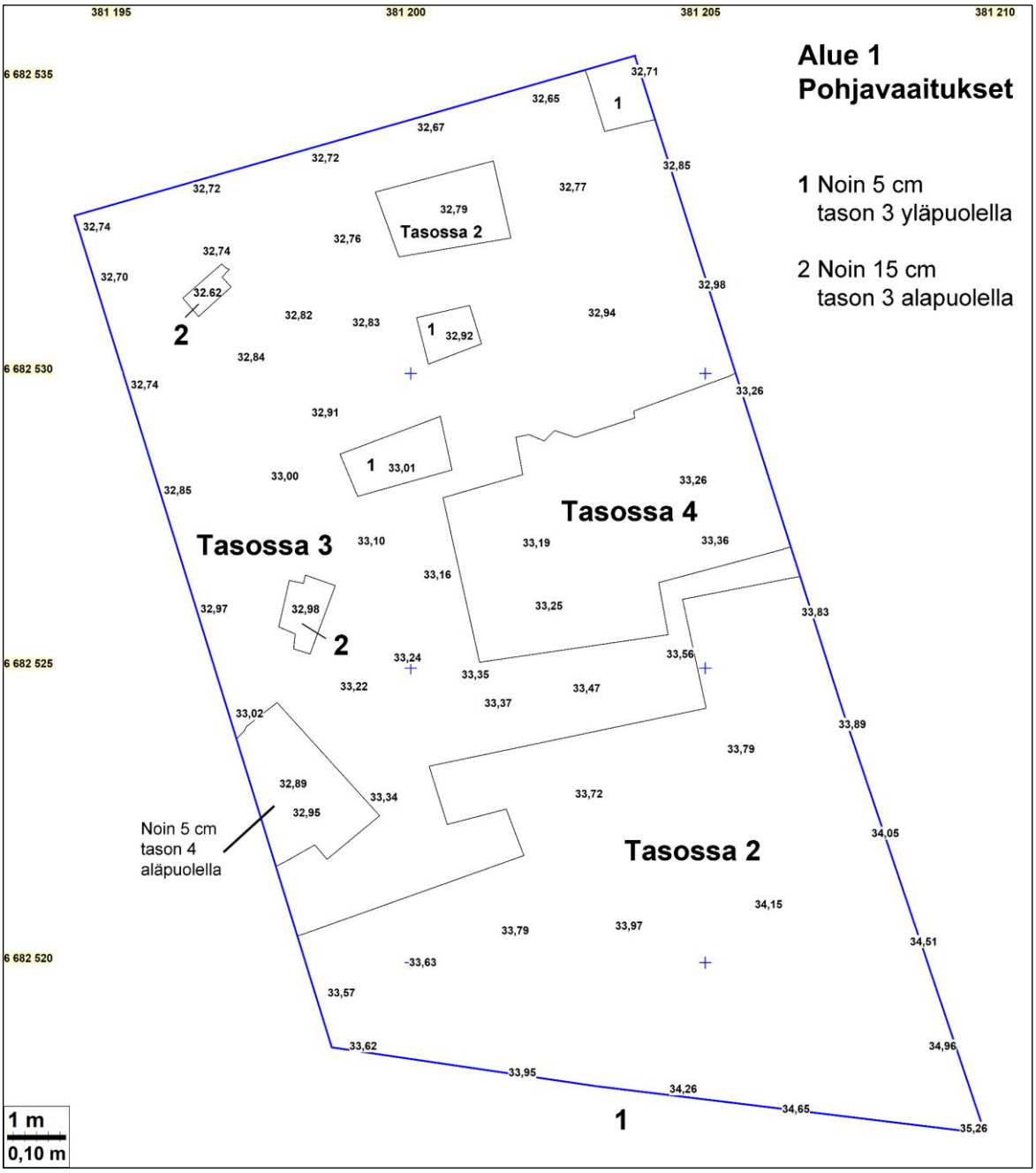

Kuva 67. Y5 kaivausalueen länsiseinämässä.

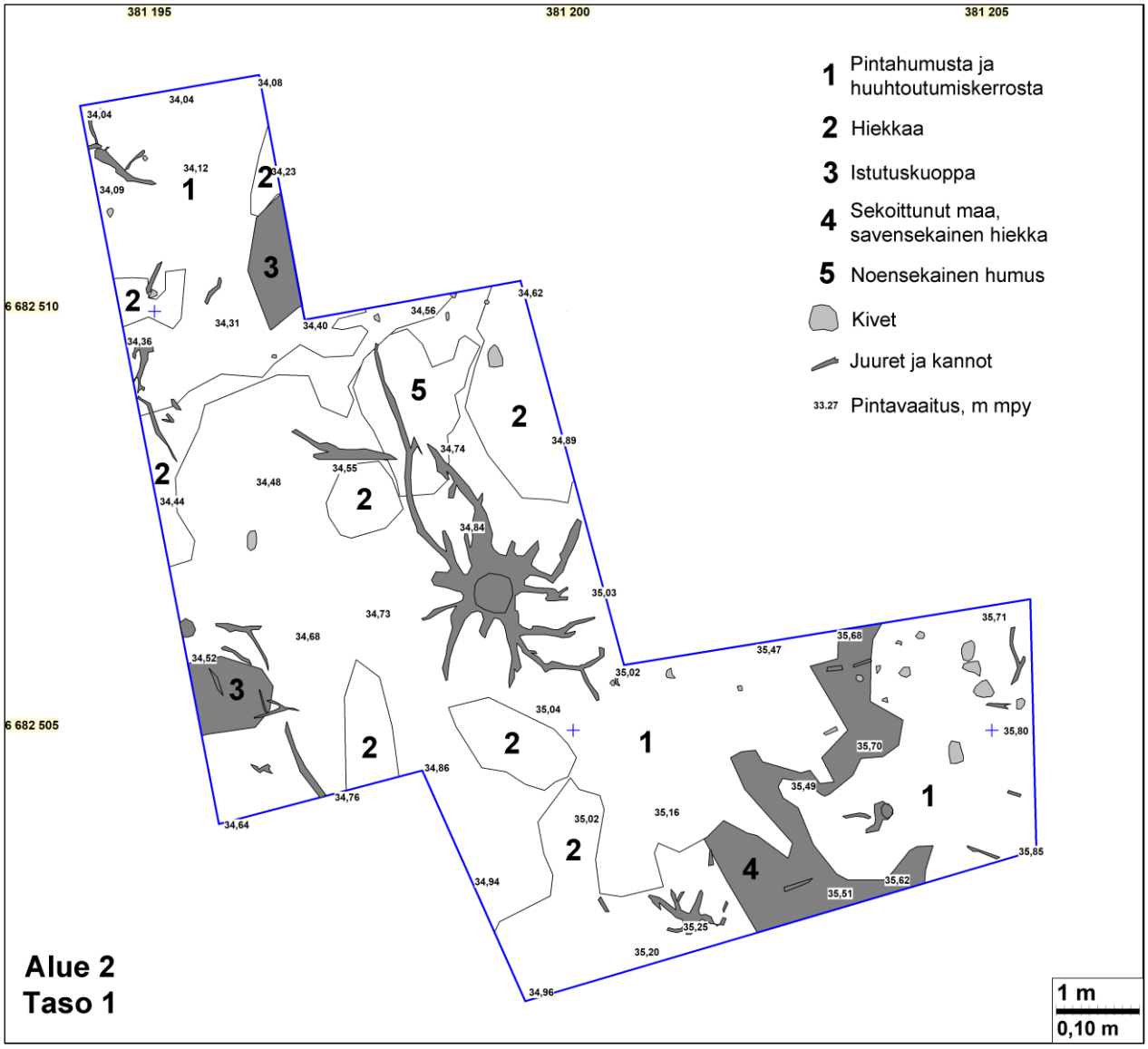
Kaivausalueen itäprofiili Y5:n kohdalla

Alue 1 pohja

Alue 1
Pohjavaaitukset
1 Noin 5 cm tason 3 yläpuolella
2 Noin 15 cm tason 3 alapuolella
381 195
381 200
381 205
381 210
6 682 535
6 682 530
6 682 525
6 682 520
Tasossa 2
Tasossa 3
Tasossa 4
Tasossa 2
Noin 5 cm tason 4 aläpuolella
1 m
0,10 m

Alue 2 Taso 1

Esillä kivennäismaan pinta, jossa vielä jäljellä humusta ja huuhtoutumiskerrosta, eli koneellisen pintamaan poiston jälkeinen taso, joka on tasoitettu lastoilla. Kivennäismaa on karkeaa hiekkaa. Alueen pohjoispuoliskolla on pienellä alalla huuhtoutumiskerroksessa humuksensekaista noki-maata, joka ei kuitenkaan jatkunut, kuin noin 2 cm tasoa syvemmälle. Todennäköisesti se ei siis liity kivikautiseen muinaisjäännökseen. Itäreunalla on halkaisijaltaan noin 20–25 cm kiviä, kuin riviin asetettuna, mutta ne olivat pohjastaan sekoittuneessa maassa. Koko itälaidalla ollut kaivaus-alueen uloke todettiin tason 1 alaista kerrosta 1 kaivettaessa sekoittuneeksi. Maan todettiin siinä olevan irtainta ja liikutellun oloista, maassa ei ollut mitään ehjän podsolimaannoksen kerroksia ja kohdalta löytyi muoviroskia. Kohdan maat olivat siis siirreltyjä. Kivikautiset löydöt siinä olivat hyvin vähäisiä, vain kaksi kvartsi-iskosta. Ala rajattiin pois kaivausalueesta sen jälkeen, kun siitä noin puolet oli kaivettu 10 cm syvemmäksi, eli tason 2 syvyydelle.

Tason 1 alaisessa kerroksessa tuli esille pienelle alalle hajonneen nuorakeraamisen astian paloja (KM43296: 868). Niiden kohta on merkitty tason 2 karttaan.

Tason 1 jälkeen kaivettiin alueen pohjoisosaan alaltaan noin 40 x 40 cm koekuoppa, jolla haluttiin tutkia löytökerroksen paksuutta, jotta tiedettäisiin, kuinka paljon kaivettavaa alueella on. Koekuopasta ei tullut löytöjä, mutta sen maa oli ehjää. Koekuopan kerrokset pinnasta lukien: 0–5 cm hiekka, 5–20 cm sorahiekka, 20–25 cm kovaa sorahiekkaa. Koekuopan kohta on esillä tason 2 kartassa.

Kuva 68. Taso 1 luoteeseen kuvattuna. Kuvan etualalla olevat kivet olivat osa sekoittunutta maakerrosta.

Kuva 69. Taso 1 kaakkoon kuvattuna.

Kuvat 70 ja 71. Tason pohjoispuoliskolla ollut nokimaa, vasemmalla kaakkoon ja oikealla itään kuvattuina.

Kuvat 72 ja 73. Pienelle alalle hajonneen nuorakeraamisen astian osa (KM43296: 868), kaakkoon kuvattuna. Se tuli esille kerroksessa 1, eli tason 1 jälkeen. Latta kuvissa samalla kohtaa.

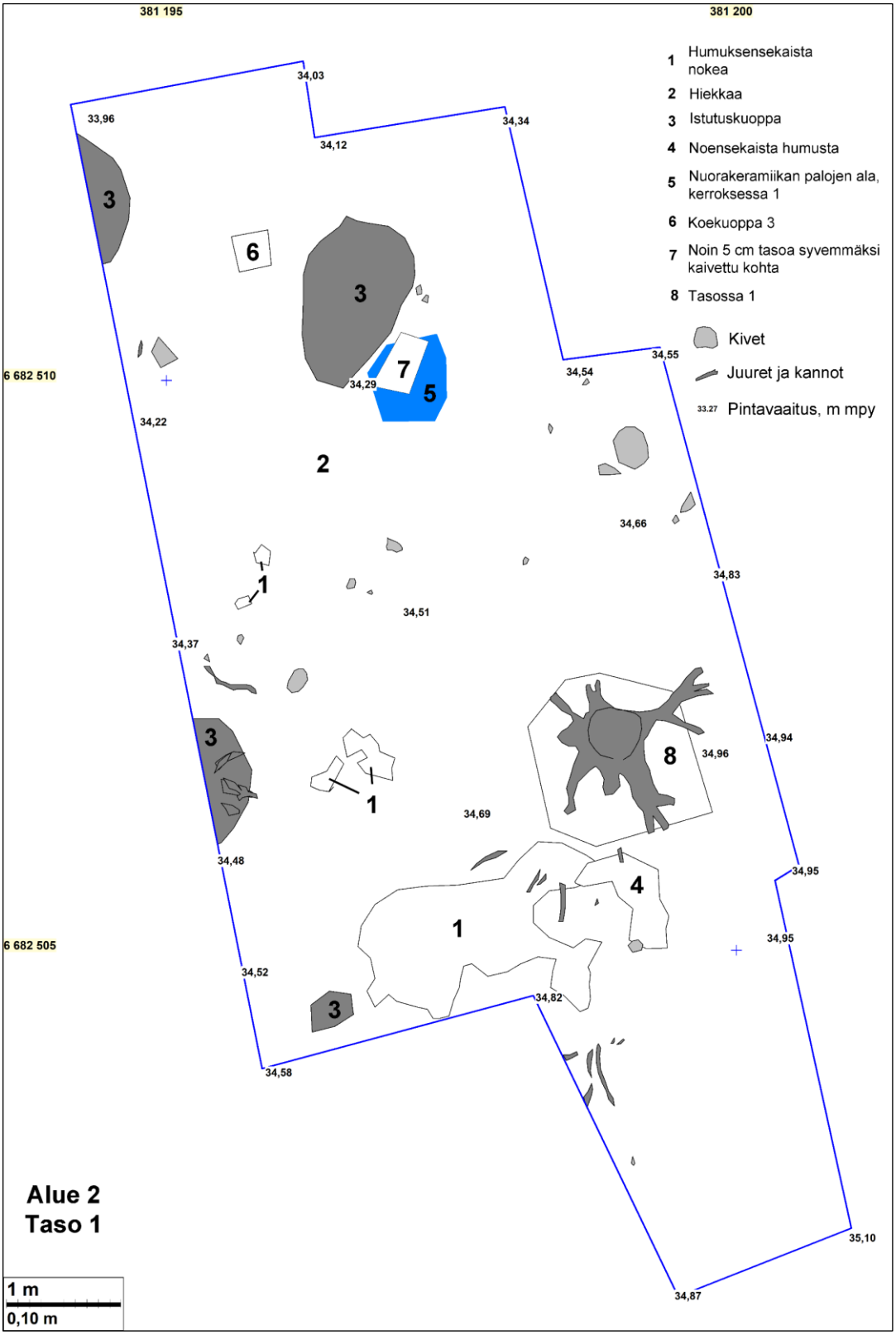

Kuvat 74 ja 75. Tason 1 jälkeen kaivettu koekuoppa 3.

Kuva 76. Tason 1 jälkeen kaivausalueesta pois rajattu kohta itään kuvattuna.

Alue 2 Taso 2

Tason maa on soransekaista hiekkamaata, jossa paikoin tasosta 1 jatkunutta nokimaata jäljellä. Nokimaassa on seassa vielä usein kohdin humustakin, joten se ei todennäköisesti liity muinaisjäännökseen. Nokimaa myöskään jatkunut alemmissa kerroksissa. Pohjoisimman nokijäljen kohdalla oli kaivausalueen pohjassa vielä näkyvillä harmaata hiekkaa, joka vaikutti vahvasti juuren

kohdalta. Nokimaiden reunoilla näkyy vaaleaa hiekkaa, joka on huuhtoutumiskerrosta. Kolmessa kohdassa on myös istutuskuopan pohjaosat, joiden maa on savea.

Kaivausaluetta laajennettiin pohjoislaidalla. Nuorakeramiikan (KM43296: 868) löytöalan ympäristöä otettiin siinä laajemmin auki astianpalasten löytösyvyydelle, eli tasoon 2. Poiskaivetussa maassa ei ollut mitään dokumentoitavaa. Keramiikan yhteydestä ei tullut esille värjäytynyttä maata tai mitään muutakaan hautaan viittaavaa.

Aluetta kaivettiin vielä 5–20 cm tasoa syvemmäksi kohdilla, joissa löytökerrokset jatkuivat. Kaivausta jatkettiin siis 10 cm kerrospaksuuksissa laskettuna tasoihin 3 ja 4, joiden maassa ei ollut mitään tasokartaksi dokumentoitavaa. Nuorakeramiikan keskittymältä noin 1,5 m kaakkoon löytyi kivihioin (KM43296: 1153), tason 3 alaisesta kerroksesta 3.

Kuva 77. Taso 2 luoteeseen kuvattuna.

Kuva 78. Taso 2 koilliseen kuvattuna.

Kuva 79. Taso 2 lounaaseen kuvattuna.

Kuvat 80 ja 81. Pintamaasta jatkuneita, heikoksi käyneitä, nokimaita tasossa 2. Kuvaussuunta kaakkoon.

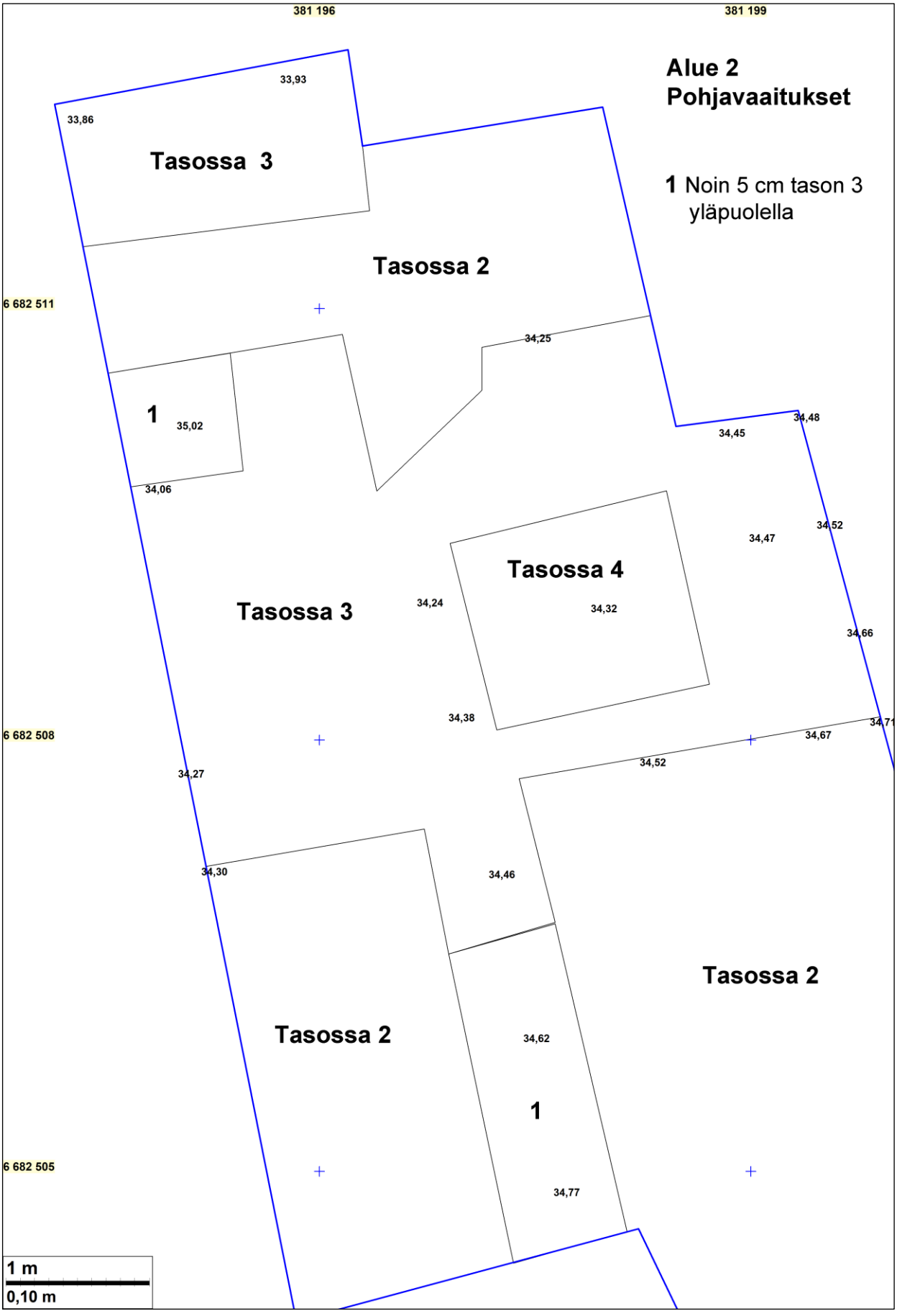

Kuvat 82 ja 83. Hioinkivi (KM43296: 1153) löytösijoillaan kerroksessa 3. Kihveli kohdalla, josta paikalleen hajonneen nuorakeraamisen asian tiheimmässä olleet palat olivat.

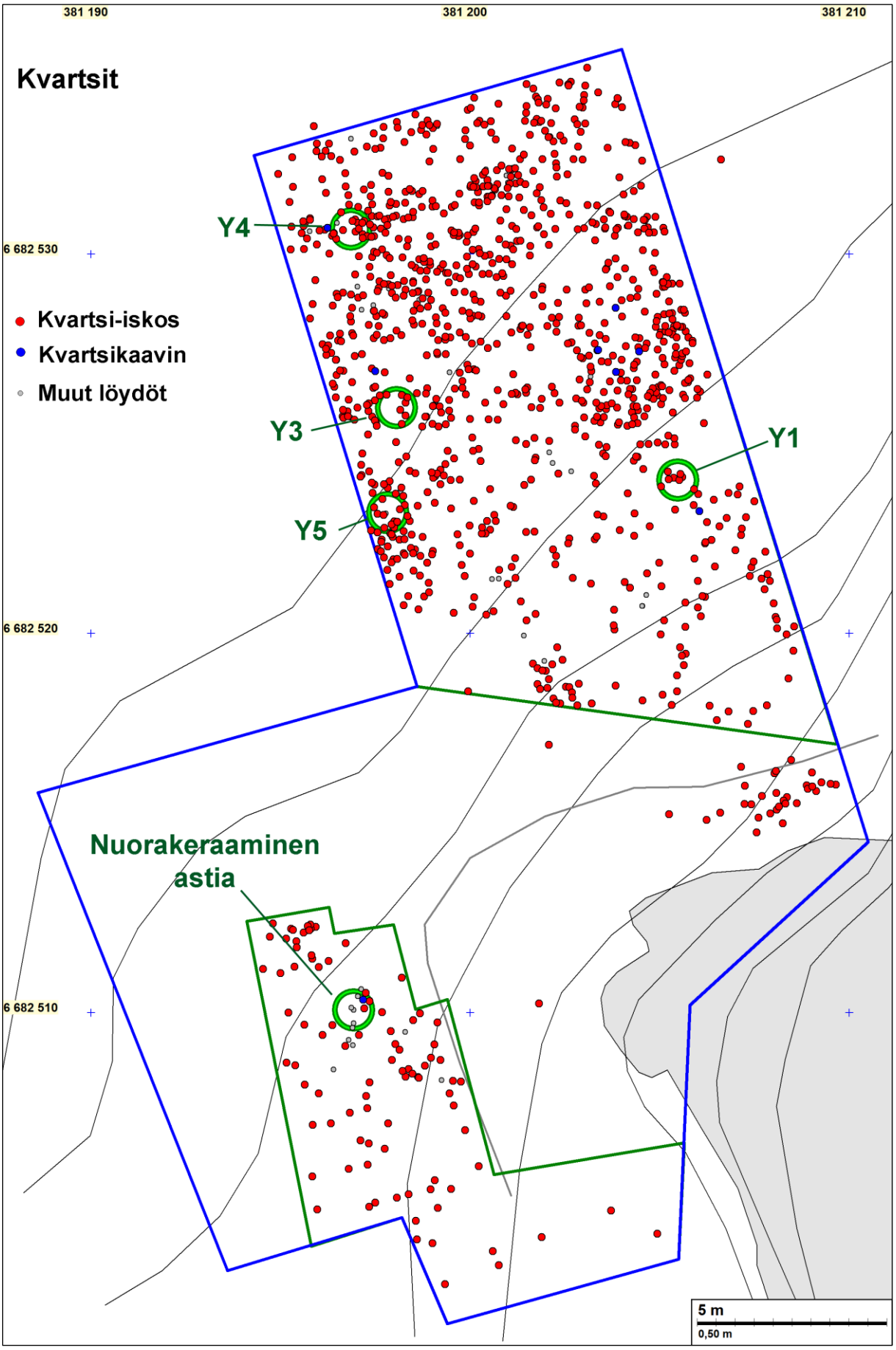

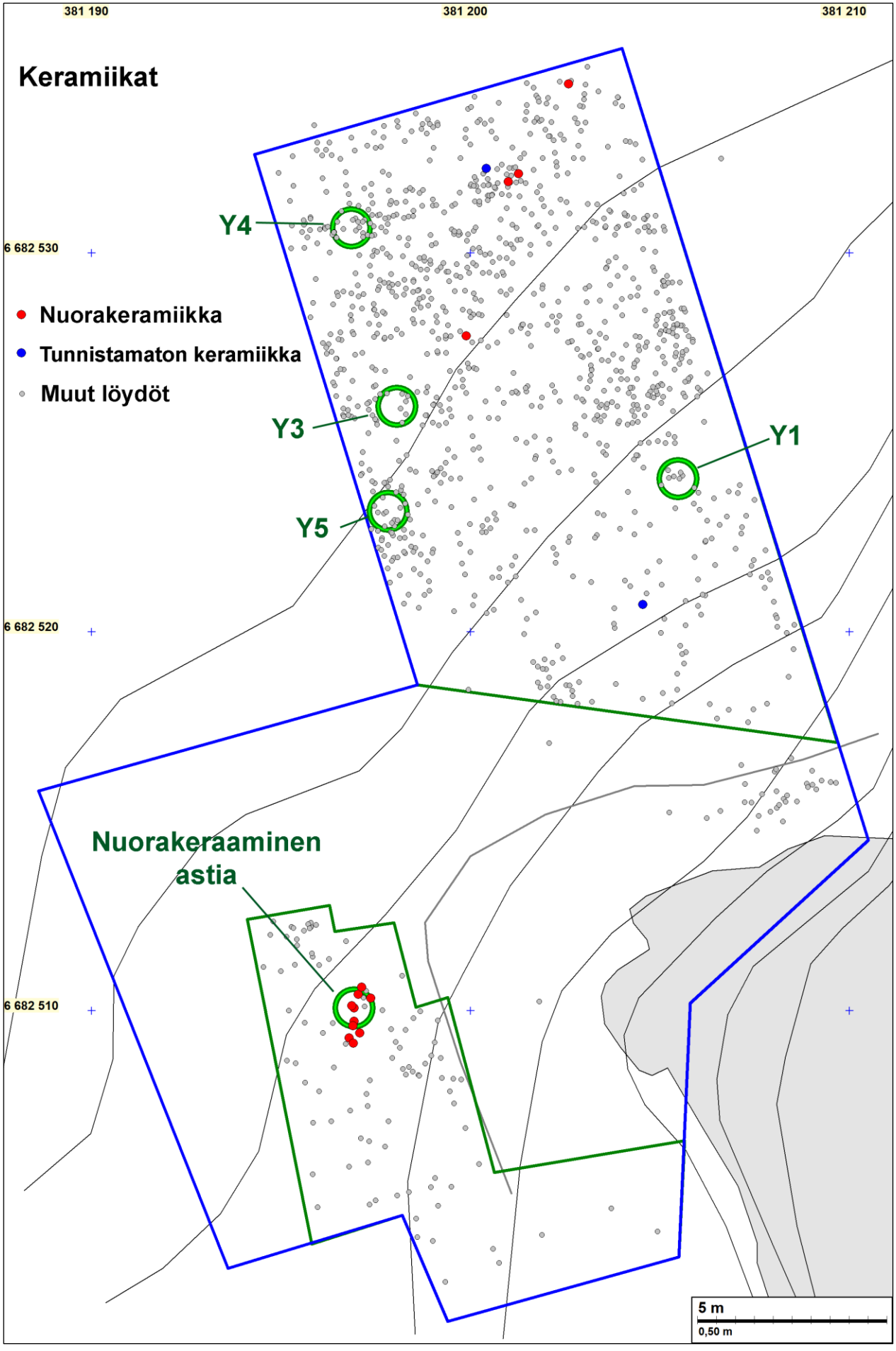

Kuvat 84 ja 85. Vasemmalla hioinkivi (KM43296: 1153) löytösijoillaan kerroksessa 3. Oikealla hioinkiven kapeampi sivu, jossa näkyy hionnasta jääneitä uurteita.

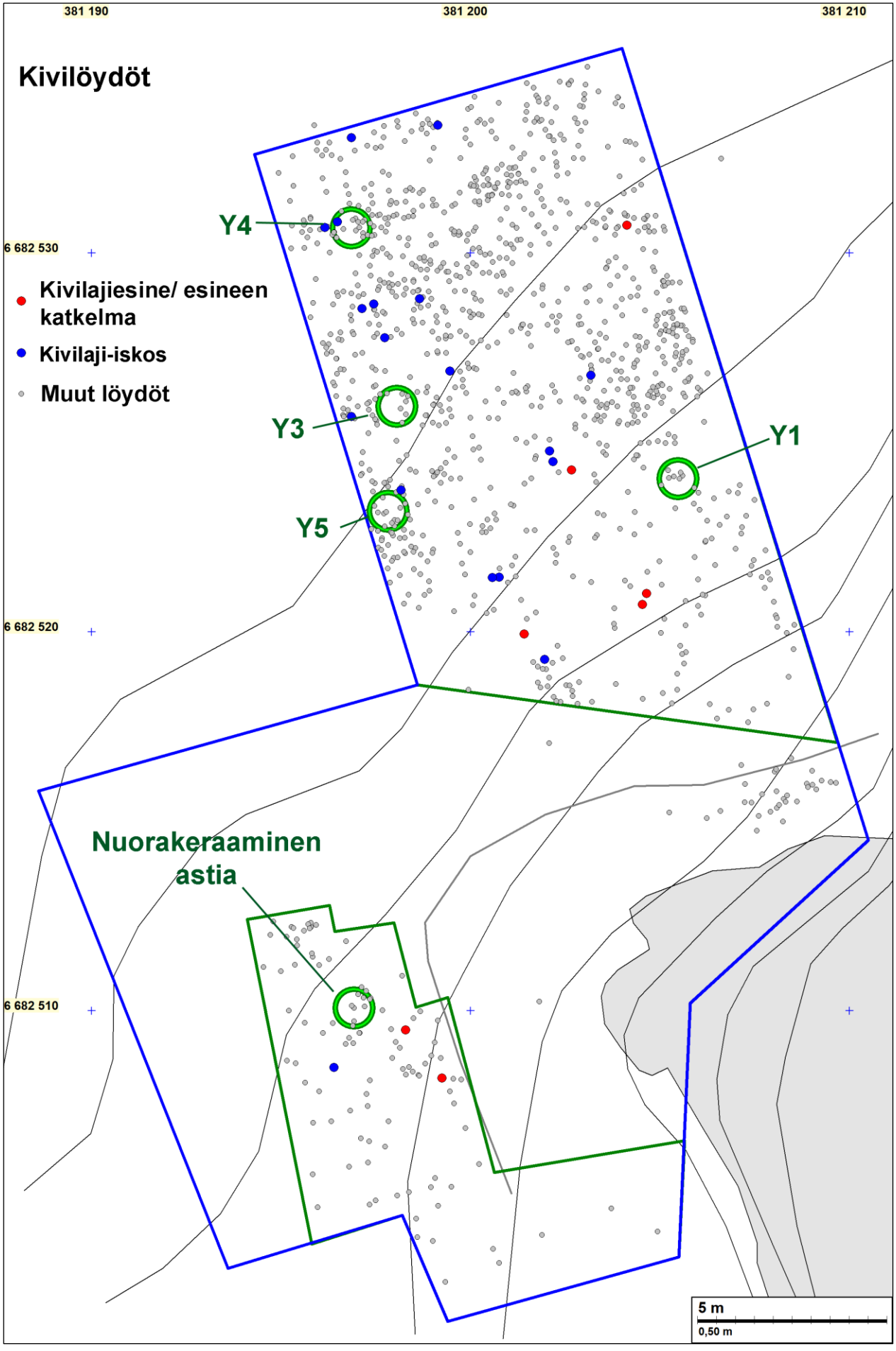
Alue 2 pohja

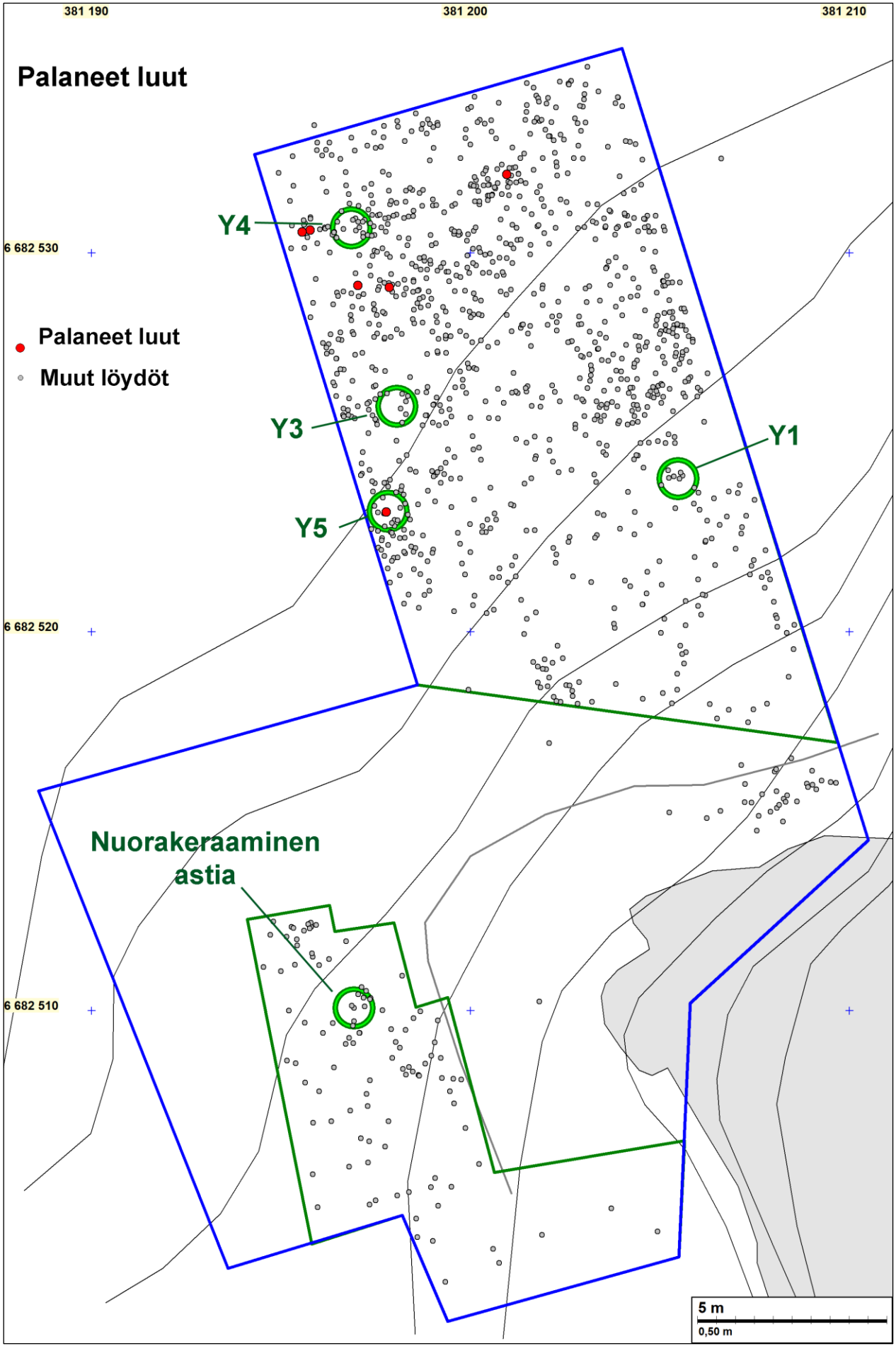

381 196
381 199
Alue 2
Pohjavaaitukset
1 Noin 5 cm tason 3 yläpuolella
33,93
33,86
Tasossa 3
Tasossa 2
6 682 511
34,25
1
35,02
34,06
34,45
34,48
34,47
34,52
Tasossa 4
34,32
Tasossa 3
34,24
34,66
34,38
6 682 508
34,71
34,67
34,52
34,27
34,30
34,46
Tasossa 2
34,62
1
Tasossa 2
6 682 505
34,77
1 m
0,10 m

Löytökartat

Keramiikat
381 190
381 200
381 210
6 682 530
6 682 520
6 682 510
Nuorakeramiikka
Tunnistamaton keramiikka
Muut löydöt
Y4
Y3
Y5
Y1
Nuorakeraaminen
astia
5 m
0,50 m

Kivilöydöt
381 190
381 200
381 210
6 682 530
6 682 520
6 682 510
Kivilajiesine/ esineen katkelma
Kivilaji-iskos
Muut löydöt
Y4
Y3
Y5
Y1
Nuorakeraaminen astia
5 m
0,50 m

Palaneet luut
381 190
381 200
381 210
6 682 530
6 682 520
6 682 510
Palaneet luut
Muut löydöt
Y4
Y3
Y5
Y1
Nuorakeraaminen
astia
5 m
0,50 m